

DE STER

93E JAARGANG

NUMMER 12

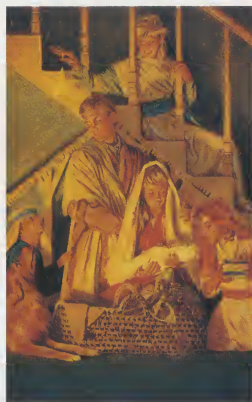
DE KERK VAN JEZUS CHRISTUS VAN DE HEILIGEN DER LAATSTE DAGEN

DECEMBER 1993

DE STER

DECEMBER 1993

Op de omslag:

Het opvoeren van het kerstverhaal is een ideale manier om in het gezin de kerstfeer op te roepen.
Illustrator: Paul Mann

ARTIKELLEN

BOODSCHAP VAN HET EERSTE PRESIDIUM	
DE GEEST VAN HET KERSTFEEST PRESIDENT THOMAS S. MONSON	2
DE AFGEDWAALDE KAMEEL JANET EYESTONE BUCK	8
KEN DE HERDER OUDERLING ROBERT E. WELLS	10
STILLE NACHT DEANNE WALKER	22
JOSEPH FIELDING SMITH: EEN BEMINNELIJK DISCIPEL	
LEON R. HARTSHORN	26
DE WEG NAAR BETLEHEM D. KELLY OGDEN	34

VOOR DE JONGEREN

HET MOOISTE CADEAU JIMMY KAIRI	16
ONS KERSTFEEST NETZAHUALCOYOTL SALINAS VILLAZAES	18
KERSTGESCHENKEN	20
HIJ LEEFT SALLY J. ODEKIRK	32
VERHAAL	
EEN GEWELDIGE KERSTBOODSCHAP ALMA J. YATES	42

RUBRIEKEN

INGEZONDEN BRIEVEN	1
HUISBEZOEKBOODSCHAP	
VERBONDENVROUWEN	25

DE KINDERSTER

VERHALEN UIT HET BOEK VAN MORMON	
HET VOLK VAN AMMON	2
KERSTBOODSCHAP VAN HET EERSTE PRESIDIUM	
AAN ALLE KINDEREN VAN DE WERELD	4
PARTICIPATIEPERIODE	
VADER, WIJ DANKEN U JUDY EDWARDS	6
LIED	
HERDERSLIED DANIEL LYMAN CARTER	8
DE KERK IS BEGONNEN MET EEN PROFEET SHERRIE JOHNSON	9
VERHAAL	
HET KERSTGESCHENK LOUISE ENGSTROM	12
KERSTVERSIERING	16

DE STER

December 1993 93e jaargang Nummer 12

Officiële Nederlandstalige uitgave van De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen

Erste Presidium:

Ezra Taft Benson
Gordon B. Hinckley
Thomas S. Monson

Raad der Twaalf:

Howard W. Hunter, Boyd K. Packer, Marvin J. Ashton,
L. Tom Perry, David B. Haight, James E. Faust,
Neal A. Maxwell, Russell M. Nelson, Dallin H. Oaks,
M. Russell Ballard, Joseph B. Wirthlin, Richard G. Scott

Adviseurs:

Rex D. Pinnegar, John H. Groberg, V. Dallas Merrell,
Robert E. Wells

Redacteur: Rex D. Pinnegar

Hoofd afdeling leerplannen: Ronald L. Knighton

Hoofd kerkelijke tijdschriften: Thomas L. Peterson

Internationale tijdschriften:

Zakelijk redacteur: Brian K. Kelly
Assistent: Marvin K. Gardner
Adjunct-redacteur: David Mitchell
Assistent-redacteur: De Kinderen: DeAnne Walker
Rooster: Tom Fossett
Leidinggevend art-director: M. Masato Kawasaki
Art-director: Scott Van Kampen
Vormgeving: Sharri Cook

Vertaling, nieuwsredactie en administratie:

CPB: Vertaalbureau
NL-3430 AE Nieuwegein
Telefoon: 03402-40260
Nieuwsredacteur: A. H. Niessink
Administratie: R. de Kock-Goudberg

Uitgever:

Kirche Jesu Christi der Heiligen der Letzten Tage
Industriestraße 21, D-13813 Friedrichsdorf
Telefoon: 00 49 61 72-71 03 23

© 1993 by

The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints
Alle rechten voorbehouden
Printed in Germany

De tijdschriften van De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen verschijnen maandelijks in het Chinees, Deens, Duits, Engels, Fins, Frans, Italiaans, Japans, Koreaans, Nederlands, Noors, Portugees, Samoaans, Spaans, Tongaans en Zweeds; eens in de twee maanden in het Indonesisch, Tahitiaans en Thais; en eens per kwartaal in het IJslands, Russisch, Tsjechisch en Hongaars.

Informatie voor abonnees in de V. S.:

DE STER (ISSN 1044-3401) is published monthly by The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, 50 East North Temple, Salt Lake City, Utah 84150. Second-class postage paid at Salt Lake City, Utah. Subscription price USD 10.00 a year; USD 1.00 per single copy. Thirty days notice required for change of address. When ordering a change, include address label from a recent issue; changes cannot be made unless both the old address and the new are included. Send USA and Canadian subscriptions and queries to Church Magazines, 50 East North Temple Street, Salt Lake City, Utah 84150, United States of America. Subscription information telephone number 801-240-2947.

POSTMASTER: Send address changes to DE STER at 50 East North Temple Street, Salt Lake City, Utah 84150, United States of America.

Jaarabonnement:

Nederland: NLG 32,00 - België: BEF 590,00

Het abonnement kan elk gewenst moment ingaan en wordt automatisch verlengd, tenzij twee maanden voor vervaldatum schriftelijk is opgezegd. Opgave van een nieuw abonnement te richten aan de administratie; wacht met betalen tot een acceptatiekaart (België: stortings-/overschrijvingsformulier) ontvangt.

Versijnt twaalf maal per jaar

93992 120
Dutch

INGEZONDEN BRIEVEN

GEESTELIJKE GIDS

Ik beschouw de *Liahona* (Spaanstalig) als een echte geestelijke gids voor mij en de andere gezinsleden, net zoals de eerste *liahona* dat heel vroeger was voor Lehi en zijn gezin.

Toen de voltijdzendingen mij enige jaren geleden onderwezen, moedigden zij mij aan om de Heer te vragen of de kerk waar was en of ik me moest laten dopen. Ik deed het, hoewel ik er wat twijfelachtig tegenover stond. Gelijk kreeg ik de ingeving de *Liahona* te pakken die ik net had ontvangen, met het verslag van de oktoberconferentie van 1985. Ik sloeg het tijdschrift op een willekeurige bladzijde open en las, tot mijn verbazing, de titel 'De enige ware kerk'. Deze toespraak van ouderling Boyd K. Packer van het Quorum der Twaalf Apostelen heeft mij geholpen het beste besluit van mijn leven te nemen.

Ik ben nu al een aantal jaren lid van de kerk en kijk ernaar uit een voltijdzending te vervullen.

Ik weet dat ik dankzij de *Liahona* ben gaan begrijpen dat de kerk waar is. Het blad blijft voor mij een gids en ik hoop dat het ook voor vele anderen een gids tot de waarheid zal zijn.

Katiuska Carreño

Gemeente Las Acacias

Ring Portoviejo (Ecuador)

DE WAARHEID KENNEN

Ik ben zo dankbaar dat ik de waarheid ken. Ik ben ook dankbaar voor de *Tambuli* (Engelstalig), een interessant tijdschrift.

Omdat lid zijn van de kerk zo heerlijk is, geef ik mijn kennis van het evangelie aan anderen door met behulp van de *Tambuli*. Ik weet dat mensen op die manier te weten kunnen komen over de kerk en de beginselen van het evangelie kunnen gaan toepassen. Een van mijn beste vriendinnen op school wilde het tijdschrift eens inzien; nu leest ze het altijd van voor naar achter.

Dankuwel dat u mij helpt de waarheid te leren kennen. Ik weet dat ik werkelijk een kind van God ben en een zeer gezegende jonge vrouw.

Sally H. Valenciano

Wijk Milaor, Ring Naga (Filipijnen)

CHRISTUS' VOORBEELD VOLGEN

Het maakt me blij mijn hart iedere maand opnieuw te kunnen ophalen aan de artikelen uit de *Liahona* (Spaanstalig). Het blad heeft mij bij de hand genomen en mij de boodschappen gegeven die ons worden geopenbaard door Jezus Christus door middel van de profeten en andere leiders.

De *Liahona* bevat prachtige illustraties en foto's van leden van de kerk die Jezus Christus volgen door zijn leringen na te leven. Het zijn mensen uit vele verschillende landen. Ik heb een sterk getuigenis van de leiding die dit tijdschrift verschaft.

José Cazorla Granados

District Málaga

Zendingsgebied Sevilla

HET ONTSTAAN VAN HET JEUGDWERK

Wij danken God dat wij beschikken over de *Liahona* (Spaanstalig) want wij worden er geweldig door geholpen. Zodra ik het blad in handen krijg, zoek ik naar artikelen over het jeugdwerk omdat ik zoveel belangstelling heb voor zijn geschiedenis. Ik vraag mensen die al lang lid zijn van de kerk altijd hoe en waar het jeugdwerk is begonnen.

Wij weten dat de zustershulpvereniging al meer dan honderd jaar oud is. Wilt u alstublieft iets publiceren over het ontstaan van het jeugdwerk?

Nota Betty Amaya da Silva

Ring Palermo (Peru)

De geest van het kerstfeest

President Thomas S. Monson

Tweede raadgever in het Eerste Presidium

Temple Square in Salt Lake City is altijd prachtig, maar vanavond is het plein wel bijzonder mooi. De pasgevallen sneeuw, de tintelende kou van de winternacht, de lichtjes, de kerstliedjes, de vele gezinnen die zichtbaar in elkaar opgaan: alles herinnert ons eraan dat het kerstfeest nadert.

Zoveel blijken van 't kerstfeest,

Tot in elk gehucht.

Er hangt zo'n vreemde spanning:

Het zit echt in de lucht.¹

In deze historische Tabernakel, die nu ruim honderd jaar oud is, voeren de kerstkleuren en de traditionele versieringen ons met zachte hand terug naar de woorden die op 25 december 1847 in de Great Salt Lake Valley zijn opgetekend door een pionier – mevrouw Rebecca Riter: 'Het was een bitter koude winter. Het werd kerst en de kinderen hadden honger. Ik had een zak tarwe over de vlakten meegebracht en die verstopt onder een stapel hout. Nu wilde ik daarvan een handjevol koken voor de baby. Maar toen ik bedacht hoezeer wij die tarwe als zaaigoed nodig zouden hebben in de lente, liet ik mijn plan varen.'

Op Temple Square in Salt Lake City (Utah) beeldt een levensgroot kerstafereel (links) die geweldige nacht uit dat een engel van de Heer aan de herders in het veld verscheen. Op de achtergrond staat het glanzende Christusbeeld, gezien door het raam van het bezoekerscentrum Noord.

Geloof, offers, liefde en tranen waren kenmerkend voor dat eerste kerstfeest in de Salt Lake Valley. Zij blijven kenmerkend door de jaren heen en vinden hun weg naar ons huis en hart. Ja, ze zijn een onmisbaar onderdeel van wat wij de geest van het kerstfeest noemen.

Ik ben de geest van het kerstfeest.

Ik ga het huis der armen binnen en laat bleke kinderen hun oogjes van verwondering opensperren.

Ik laat de krampachtige klauw van de vrek zich ontspannen en schilder zo een lichte plek op zijn ziel.

Ik laat de ouden van dagen hun jeugd opnieuw beleven en net als vroeger blij lachen.

Ik houd de romantiek in leven in het kinderhart en doorweef de slaap met betoverende dromen.

Ik laat ongeduldige voeten donkere trappen beklimmen met volle manden, waarna harten zich verbazen over de goedheid van de wereld.

Ik laat de verloren zoon even inhouden op zijn wilde, spijzieke weg en zijn ongeruste ouders een klein levensteken sturen dat blijde tranen doet vloeien – tranen die de diepe groeven van het verdriet wegwassen.

Ik ga donkere gevangencellen binnen om getekende mannen te herinneren aan hoe het had kunnen zijn en te wijzen op goede dagen die nog zullen komen.

Ik treed zachtjes het stille, witte huis van de pijn binnen, zodat lippen die het spreken niet meer machtig zijn, slechts beven in stil, welsprekend dankbetoon.

Op duizend manieren laat ik de vermoede wereld Gods gelaat zien en even niet meer denken aan alles wat kleingeestig of ellendig is.

Ik ben de geest van het kerstfeest.²

President Hugh B. Brown (raadgever in het Eerste Presidium van 1961–1970) wees erop dat de geest van het kerstfeest het brede venster van de ziel verlicht, waardoor wij de bedrijvigheid van de wereld zien en meer belang gaan stellen in mensen dan in zaken. Om de ware betekenis van de geest van het kerstfeest te vatten, moeten we alleen maar bedenken om wie het kerstfeest draait om het antwoord: Christus, en vandaar de Geest van Christus, te krijgen.

Dat is de geest die kenmerkend was voor die allereerste

kerstdag – een dag die lang daarvoor door de profeten was voorspeld. Denk aan de woorden van Jesaja, die zei: 'Zie, de jonkvrouw zal zwanger worden en een zoon baren; en zij zal hem de naam Immanuël geven' (Jesaja 7:14). Jesaja sprak zich ook als volgt uit: 'Want een Kind is ons geboren, (...) en men noemt hem (...) Vredevorst' (Jesaja 9:6).

Een profet in Amerika heeft eens gezegd: '(...) de tijd komt en is niet veraf, dat de Here, de Almachtige, Die geregt, (...) in een stoffelijk hulsel [zal] wonen. (...) Zie, Hij zal verleidingen en lichaampijn [doorstaan] (...) En Hij zal worden genoemd: Jezus Christus, de Zoon van God' (Mosiah 3:5, 7–8).

Toen kwam die nacht der nachten dat de herders zich ophielden in het veld en de engel des Heren aan hen verscheen en zei: 'Weest niet bevreesd, want zie, ik verkondig u grote blijdschap (...): U is heden de Heiland geboren, namelijk Christus, de Here, in de stad van David' (Lucas 2:10–11). De herders gingen haastig op weg om 'Christus, de Here' eer te bewijzen. Wijzen reisden uit het oosten naar Jeruzalem en vroegen: 'Waar is de Koning der Joden, die geboren is? Want wij hebben zijn ster in het Oosten gezien en wij zijn gekomen om hem hulde te bewijzen. (...) Toen zij de ster zagen, verheugden zij zich met zeer grote vreugde. En zij gingen het huis binnen en zagen het kind met Maria, zijn moeder, en zij vielen neder en beezen hem hulde. En zij ontsloten hun kostbaarheden en boden hem geschenken aan: goud en wierook en mirre' (Matteüs 2:2, 10–11).

Met de geboorte van het Kind in Betlehem kwam er een geweldige begiftiging, een begiftiging van macht die sterker was dan wapens, een rijkdom die duurzamer was dan de munten van de keizer. Dit kind zou de Koning der koningen zijn, de Heer der heren, de beloofde Messias, namelijk Jezus Christus, de Zoon van God.

Sinds die tijd is de geest van het geven met kerst in het hart van iedere christen geweest. Zouden wij er vandaag niet wel bij varen als wij ons afvroegen: 'Welke gave wil God van mij ontvangen, of wil Hij mij aan anderen laten geven, in deze bijzondere tijd van het jaar?' Wij denken daarbij aan de woorden van Emerson: 'Ring en andere juwelen zijn geen geschenken, maar een verontschuldiging voor geschenken. Het enige ware geschenk is een deel van uzelf.'³

Met de geboorte van het Kind in Betlehem kwam er een begiftiging van macht die sterker was dan wapens, een rijkdom die duurzamer was dan de munten van de keizer. Dit kind zou de Koning der koningen zijn, de Heer der heren, de beloofde Messias, namelijk Jezus Christus, de Zoon van God.

(Uit *The Complete Writings of Ralph Waldo Emerson* [New York: Wm. H. Wise & Company, 1929], blz. 286.)

‘Waar geluk,’ heeft president David O. McKay gezegd, ‘krijgen wij alleen door anderen gelukkig te maken – de toepassing van de lering van de Heiland dat wij ons leven moeten verliezen om het te vinden. Kortom, de geest van het kerstfeest is de Geest van Christus, die ons hart doet gloeien van broederlijke liefde en vriendschap en ons aanzet tot de verrichting van goede daden. Het is de geest van het evangelie van Jezus Christus, en gehoorzaamheid daaraan zal ons “vrede op aarde” brengen om-

niet goed kan maken. En toch: zó ben ik geweest! Zó ben ik geweest!’

Marley voegt er nog aan toe, ‘Waarom liep ik tussen menigsten evenaasten met neergeslagen ogen en sloeg ik nooit de ogen op naar de gezegende Ster, die de Wijzen de weg wees naar een armelijk verblijf? Waren er geen arme woningen, waarheen haar licht mij had kunnen leiden?’²⁵

Gelukkig is het voorrecht om anderen een dienst te bewijzen binnen ons aller bereik. Als wij maar om ons heen willen kijken, zullen ook wij een bepaalde, heldere ster zien die ons de weg wijst naar een gelegenheid om te dienen.

dat het goede wil onder de mensen betekent.⁴

Wanneer wij er bij stilstaan dat ‘wanneer gij in de dienst van uw naasten zijt, gij louter in de dienst van uw God zijt’ (Mosiah 2:17), zullen wij ons niet in de pijnlijke situatie bevinden van de geest van Jacob Marley toen hij in gesprek was met Ebenezer Scrooge in het klassieke verhaal van Charles Dickens, *Een kerstvertelling*. Scrooge ziet de zware ketens om Marleys lichaam en zegt: ‘Je bent geboeid. Vertel me eens, waarom?’

Marley antwoordt: ‘Ik draag de keten die ik in mijn leven gesmeed heb. Ik heb haar schalm voor schalm en el voor el gemaakt.’

Scrooge probeert hem te troosten door te zeggen, ‘Maar je was toch altijd een man van je plicht, Jacob.’

‘Een man van mijn plicht!’ roept hij uit. ‘De mensheid –, zij was mijn plicht. (...) Niet te weten, dat voor elke christelijke ziel, met goede wil werkzaam in haar eigen kleine kring, wat deze ook zij, het sterfelijke leven te kort is voor de onbeperkte waarde van haar vermogens! Niet te weten dat het zelfs het langdurigst berouw de verzuimde gelegenheden van het leven

Sta mij toe de kerstboodschap te citeren die op de kerstkaart van Dick en Mary Headlee staat. De titel luidt: 'Een hedendaags wonder.'

Dit is wat zij hebben geschreven: 'In samenwerking met het Project internationale zorg, dat gesponsord werd door de afdeling humanitaire hulp van de kerk, hadden onze familieleden en vrienden zich maandenlang ingespannen om voedsel, kleding, medicijnen en medische hulpmiddelen, dekens en speelgoed te verzamelen. Eindelijk brak de dag aan dat het project afgerond was en de container vanuit Salt Lake City kon worden verzonden. Het laatste uur, vlak voor de verzegeling van de container met bestemming een weeshuis in Roemenië, was hectisch. Eindelijk was de 18 150 kilo aan hoognodige goederen gestouwd. Letterlijk op het allerlaatste moment kwam er nog een vriendin, Barbara Brinton, uit Provo aanzetten. Ze had nog een aantal zaken bij zich, waaronder een kinderlooprek. Een buurvrouw die vernomen had dat Barbara zich inzette voor het weeshuisproject, had sterk de indruk dat er in Roemenië behoefte zou zijn aan het looprek dat een van haar

kinderen had gebruikt. Kathy, onze dochter voor de bijdrage en wierp een vragende blik op het looprek. Het kwam niet voor op de lijst met dringende benodigdheden, maar ach, dacht ze, het weegt haast niets. Laten we 't er maar bij stoppen.

'Toen onze familieleden in Roemenië aankwamen, maakten zij kennis met een arts die een vierjarig, meervoudig gehandicapt weesjongetje, Raymond geheten, onder behandeling had. Raymond was geboren met klompvoeten en was bovendien blind. Hij was pasgeleden met succes aan zijn voeten geopereerd, maar nu probeerde dr. Lynn Oborn het kind, dat nog nooit had gelopen, te leren hoe hij zijn beentjes

**Sommigen zeggen wellicht, 'Wonderen gebeuren niet meer.'
Maar de arts in Roemenië die haar gebeden verhoord kreeg,
zou zeggen, 'Ja, toch wel!'**

moest gebruiken. Dr. Oborns eerste woorden waren, "Aha, jullie zijn de mensen van de container. Ik hoop dat jullie me een kinderlooprek voor Raymond hebben gebracht." Kathy antwoordde, "Ik kan me vaag iets herinneren van een looprek, maar de maat staat me niet meer bij." Ze stuurde onze zoon, Bruce, terug naar de container, die op zoek ging tussen de talloze balen kleding en voedselpakketten. Toen hij het rek vond, hield hij het omhoog en riep, "Het is een kleintje!" Er ging een gejuich op dat snel omsloeg in tranen, want iedereen wist dat er een hedendaags wonder was gebeurd.

'Sommigen zeggen wellicht: "Wonderen gebeuren niet meer." Maar de arts die haar gebeden verhoord kreeg, zou

zeggen: "Ja, toch wel, en Raymond leert nu lopen!" De buurvrouw die de ingeving kreeg het looprek te schenken en een bereidwillig instrument in de handen van de Heer was geweest, zou het stellig met haar eens zijn.

De verschillende leden van ons gezin van wie het leven door deze ervaring is verrijkt, getuigen dat God gebeden hoort en verhoort, en wij zijn daar zeer dankbaar voor.'

Misschien dachten Dick en Mary Headlee daarbij terug aan de dag dat de artsen Dick na zijn hartinfarct het pessimistische rapport overhandigden. De prognose was eenvoudig: 'Uw hart is niet meer te redden. Om te kunnen leven, zult u een nieuw hart moeten hebben.' Er volgde een periode van onwrikbaar geloof en oprecht gebed, en het wonder deed zich voor: een nieuw hart, een nieuw leven, een ziel vol dankbaarheid voor Gods goedheid.

Nog een paar regels van Charles Dickens zijn kenmerkend voor Dick Headlee en zijn gezin: 'Ik zal Kerstmis vieren in mijn hart en het wezen ervan in mij vasthouden, heel het jaar door. Ik zal leven in het Verleden, in het Heden en in de Toekomst. De geesten van alle drie zullen in mij werkzaam zijn. Ik zal mij niet afsluiten voor de lessen die ze mij leren.'⁶

Een doordringende les die wij in de kersttijd leren, is de weelacht van de Heer: 'De vossen hebben holen en de vogelen des hemels nesten, maar de Zoon des mensen heeft geen plaats om het hoofd neer te leggen' (Matteüs 8:20).

'Geen plaats in de herberg' heeft Hem steeds achtervolgd en zijn hart bedroefd. Laten wij de grootste aller gaven indachtig zijn, zoals omschreven door de apostel Paulus: '(...) maar de genade, die God schenkt, is het eeuwige leven in Christus Jezus, onze Here' (Romeinen 6:23). Zijn belofte blijft altijd geldig: 'Zie, Ik sta aan de deur en Ik klop. Indien iemand naar mijn stem hoort en de deur opent, Ik zal bij hem binnenkomen' (Openbaring 3:20).

De ware geest van het kerstfeest is te vinden in deze verzekering: 'Ik ben de opstanding en het leven; wie in Mij gelooft, zal leven, ook al is hij gestorven, en een ieder, die leeft en in Mij gelooft, zal in eeuwigheid niet sterven' (Johannes 11:25–26).

*Wat kan ik geven,
Arm als ik ben?
Als ik herder was,*

*Gaf ik een lam;
Als ik een wijze was,
Deed ik mijn deel;
Dus wat kan ik geven?
Mijn hart geheel.'*⁷

Wanneer wij dat inderdaad doen, zal de geest van het kerstfeest ons geschonken worden. Ik bid dat wij die kostbare gave zullen verdienen en klaar zullen staan om anderen erin te laten delen.

President Monson heeft deze toespraak uitgesproken op 6 december 1992 tijdens een kerstprogramma van het Eerste Presidium.

VOOR DE HUISONDERWIJZERS

1. Geloof, offers, liefde en tranen zijn een onmisbaar onderdeel van wat wij de geest van het kerstfeest noemen.
2. Wij zouden er vandaag wel bij varen als we ons afvroegen 'Welke gave wil God van mij ontvangen, of wil Hij mij aan anderen laten geven, in deze bijzondere tijd van het jaar?'
3. Gelukkig is het voorrecht om anderen een dienst te bewijzen binnen ons aller bereik. Als wij maar om ons heen willen kijken, zullen ook wij een bepaalde, heldere ster zien die ons de weg wijst naar een mogelijkheid om te dienen.

NOTEN

- 1 Schrijver onbekend.
- 2 Schrijver onbekend.
- 3 Uit *The Complete Writings of Ralph Waldo Emerson* (New York: Wm. H. Wise & Company, 1929), blz. 286.
- 4 Uit *Gospel Ideals: Selections from the Discourses of David O. McKay* (Salt Lake City: Improvement Era, 1953), bladzijden 542–543.
- 5 Uit Charles Dickens, *Een kerstvertelling*, blz. 26, 27.
- 6 Idem, blz. 98.
- 7 Christina Rossetti, 'In the Bleak Midwinter', uit *Sourcebook of Poetry*, verzameld door Al Bryant (Grand Rapids, Michigan: Zondervan Publishing House, 1968), blz. 161.

DE AFGEDWAALDE KAMEEL

Janet Eyestone Buck

Ons gezin had er altijd van genoten met kerst een keramisch kerststalletje te rangschikken, compleet met wijzen, kamelen, herders, schapen en vanzelfsprekend ook Maria, Jozef en het kindje Jezus. Ieder jaar haalden wij hetzelfde kerststalletje tevoorschijn.

In een bepaald jaar toen de kinderen nog klein waren, pakte ik voorzichtig de onderdelen uit en zette ze neer ter herinnering aan dat eerste kerstfeest. De kinderen keken toe. We spraken samen over de geboorte van Jezus en het bezoek van de herders en de wijzen. Zoals altijd waarschuwde ik de kinderen om nergens aan te komen omdat alle figuurtjes zo broos waren en gemakkelijk konden breken.

Maar dat jaar was de verleiding te groot voor mijn tweejarige dochtertje, Elizabeth. In de loop van de dag dat wij het kerststalletje hadden ingericht, zag ik een paar keer, met enige wrevel, dat een kameel was afgedwaald van de hem toegewezen plaats of dat een schaap zich niet meer onder het waakzame oog van de herder bevond. Iedere keer zette ik het onderdeel weer terug op zijn plaats, waarna ik de schuldige opspoorde en haar vermaande nergens meer aan te komen.

De volgende ochtend was Elizabeth eerder wakker en beneden dan ik. Toen ik de woonkamer binnenliep zag ik ge-

lijk dat er weer met het kerststalletje was gerommeld. Alle stukken stonden op een kluitje, zo dicht bij elkaar als maar kon.

Geërgerd liep ik ernaartoe om alles voor de zoveelste keer in orde te brengen. Maar plotseling hield ik in toen ik zag dat de nieuwe groepering niet lukraak tot stand was gekomen. Alle 23 figuurtjes waren in een kring gerangschikt met het gezicht of het kopje naar het midden toe. Ze stonden dicht op elkaar gepropt alsof ze elkaar verdrongen om een blik te kunnen werpen op het centrale figuurtje – het kindje Jezus.

De Geest raakte mijn ziel toen ik nadacht over het begrip van een tweejarige peuter. Natuurlijk moest Christus het middelpunt zijn van onze kerstviering. Als we ons allemaal om onze Heiland heen konden scharen – niet alleen met kerst, maar iedere dag van het jaar – zouden we een veel beter perspectief hebben. De liefde die Hij ieder van ons biedt, zou gemakkelijk te delen zijn met anderen die het niet hadden gewaagd zo dichtbij te komen.

Dat jaar liet ik alles zoals Elizabeth het gerangschikt had. Het herinnerde ons eraan waar het met kerst eigenlijk om draait. □

KEN DE HERDER

Ouderling Robert E. Wells

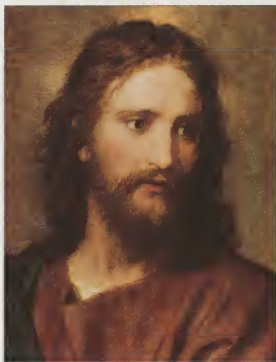
van het Eerste Quorum der Zeventig

Ik heb president Hugh B. Brown eens dit inspirerende verhaal horen vertellen: 'Enige tijd geleden gaf een groot toneelspeler in New York een prachtige voorstelling in een immense schouwburg, die gevolgd werd door een ovationeel applaus. Hij werd herhaaldelijk teruggeroepen. Ten slotte riep iemand hem toe: "Wilt u Psalm 23 voor ons voordragen?"

"Ja, dat wil ik wel," antwoordde hij. "Ik ken de woorden."

Hij declameerde de psalm zoals een acteur dat zou doen, op volmaakte wijze. Zijn voordracht liet niets te wensen over. Opnieuw volgde er een donderend applaus. Toen stapte hij naar voren en zei: "Dames en heren, er zit hier op de voorste rij een oudere heer die ik ken. Hem ga ik vragen om op het toneel te komen en zonder enige voorbereiding Psalm 23 ècht voor te dragen."

'De bejaarde man was natuurlijk zenuwachtig. Bevend kwam hij het toneel op en keek angstig over de menigte

toeschouwers heen. Vervolgens sloot hij zijn ogen, boog zijn hoofd en sprak met God alsof hij thuis in gebed was:

"De Here is mijn herder, mij ontbreekt niets (...)"

'Toen de oude heer uitgesproken was, volgde er geen applaus, maar iedereen had betraande ogen. De acteur kwam naar voren en zei: "Dames en heren, ik ken de woorden van Psalm 23, maar deze man kent de Herder!" (Uit Hugh B. Brown, *Continuing the Quest*, Salt

Lake City: Deseret Book Company, 1961, blz. 335–336).

President Benson heeft ons de sleutel gegeven waardoor wij kunnen worden zoals iemand die de Herder kent. Hij zegt ons: "Om Christus te leren kennen, moeten wij de Schriften bestuderen en het getuigenis van hen die Hem kennen. Wij leren Hem kennen door gebed en door de inspiratie en openbaring die God heeft beloofd aan hen die zijn geboden onderhouden" (Uit *God, Family, Country: Our Three Great Loyalties*, Salt Lake City: Deseret Book Company, 1974, blz. 156).

Door de Schriften te bestuderen, kunnen wij terugkijken in de tijd en zien hoe Jezus Zich onder de mensen bewoog om hen te onderrichten, lief te hebben en te genezen. Wij kunnen inzicht krijgen in zijn persoon en Hem leren kennen als onze Herder.

HART VOL LIEFDE

Er is een zuster met zilvergrijs haar in Argentinië die de Herder kent. Zij heeft de Heer, zijn kerk en haar medemensen jarenlang gediend.

De eerste keer dat zuster Herta Mellor een HLD-kerkdienst bijwoonde, was in het gezelschap van de zendelingen. Volgens hen was zij de gedistingeerde, beschaafde en ontwikkeldste onderzoekster die zij ooit waren tegengekomen. Toen zij haar, na enkele vergaderingen in haar mooie huis, uitnodigden om hen te vergezellen naar een zondagse kerkdienst, stemde zij grif toe. De dienst vond plaats in een oud gebouw. De aanwezige leden waren een eenvoudiger slag mensen dan de nieuwe onderzoekster.

De dienst verliep niet goed naar de maatstaven van de twee zendelingen die gehoopt hadden hun gast te imponeren. De leiders van de gemeente waren nog maar pas geroepen en moesten hun taak nog leren. Er was wat verwarring bij het spreekgestoelte. Op het allerplechtigste moment was er een interruptie aan de avondmaalstafel. De toespraken waren minder boeiend dan de verwachtingsvolle zendelingen hadden gehoopt. De eerbied werd zo nu en dan bedreigd door rondlopende en huilende kinderen. Er was geen orgel om een godsdienstige sfeer te scheppen. De zendelingen dachten wanhopig aan de negatieve indruk die hun elegante onderzoekster wel moest krijgen. Zij wisten dat zij 's zondags gewoonlijk een dienst bijwoonde in een veelbezochte kathedraal, waar alles zeer

professioneel toeging en de bezoekers tot de hoogste kringen behoorden.

Op weg naar huis begon een van de zendelingen zich te verontschuldigen: 'Let alstublieft niet op ons tegenwoordige behuizing. Eens zal er een prachtig kerkgebouw staan. En neem het onze nieuwe leiders ook niet kwalijk,' voegde hij eraan toe. 'Wij hebben een lekenpriesterschap en leiden de diensten om de beurt. De nieuwe leiders moeten nog leren hoe het allemaal moet.' Toen hij nog meer excuses wilde aandragen, wendde zuster Mellor zich tot hem en zei op een tamelijk strenge toon: 'Broeder, verontschuldigen zijn niet op hun plaats! Zo moet het geweest zijn in de tijd van Christus!'

Met haar geestelijke instelling en de kennis van de Herder, verkregen door het bestuderen van de Schriften, kon zij kon verder kijken dan de kathedralen en de orgels. Zij keek terug in de tijd en zag de Herder die samenkwam met zijn eenvoudige vissers, de apostelen, met de nodige zondaars, en zelfs met de melaatsen, die uit de gemeenschap verstoten waren. Zij zag hoe de vroege heiligen vergaderden in een kleine, gehuurde, bovenzaal. Zij zag kinderen, en de Heiland die hen liefdevol toelachte. Omdat zij de Herder kende, kon zij met groot inzicht zeggen: 'Zo moet het geweest zijn in de tijd van Christus.'

Zij is voor mij het toonbeeld van hen die gehoor hebben gegeven aan deze vermaning: 'Vul uw geest met gedachten aan Christus, uw hart met liefde voor Christus en uw leven met dienstbetoon aan Christus.'

HET FEFKIE WISCHEN (DETAIL EEN RAAM VAN GEBRANDSCHIEDERD GLAS, ONTWOOREN DOOR LUCY THURSTON KINNEY VOOR WIK, 2 VAN DE RING LIBERTY SALT LAKE

Wij eren Joseph Smith als profeet. Hij heeft de Herder heel goed gekend dankzij het eerste visioen (boven) en andere wonderbaarlijke manifestaties, zoals de verschijning van de Heiland in de Kirtland-tempel (rechts).

EEN PROFEET DIE ZIJN HERDER KENDE

Volgens mij is er één man die, meer dan wie ook, de Herder werkelijk heeft gekend. Na vele eeuwen was hij de eerste profeet op aarde. Hij heeft een verslag geschreven van de eerste keer dat hij de Heiland in een visioen zag: 'Recht boven mijn hoofd (zag ik) een kolom van licht, sterker glanzend dan de zon, die geleidelijk neerdaalde tot de op mij viel. (...) Toen het licht op mij rustte, zag ik twee Personen boven mij in de lucht staan, Wier glans en heerlijkheid alle beschrijving te boven gaan. Een Hunner sprak tot mij, mij bij de naam noemende, en zei, op de Ander wijzend: *Deze is Mijn geliefde Zoon – hoor Hem!*' (Joseph Smith – Geschiedenis 1:16–17.)

Later kreeg de profeet andere, machtige visioenen van de Meester, de verzenen Verlosser. Een van die manifestaties beschrijft hij als volgt:

'De sluier werd van ons verstand weggenomen, en de ogen van ons begrip werden geopend.

'Wij zagen de Here voor ons op het hekwerk van de

kansel staan, en onder Zijn voeten bevond zich plaveisel van zuiver goud, dat amberkleurig was.

'Zijn ogen waren als een vurige vlam; Zijn hoofdhaar was zo wit als reine sneeuw; de straling van zijn aangezicht overtrof de glans der zon; en Zijn stem was als het geruis van grote wateren, (...) zeggende:

'Ik ben de Eerste en de Laatste; Ik ben het, Die leeft, Ik ben het, Die werd gedood; Ik ben uw Voorspraak bij de Vader' (Leer en Verbonden 110:1–4).

De profeet Joseph Smith stierf de marteldood. Hij gaf zijn leven voor zijn getuigenis en bezegelde het met zijn bloed. Wij eren Joseph Smith als profeet. Hij heeft de Herder heel goed gekend.

Ieder van ons zou zich moeten afvragen: 'Ben ik liefdevol genoeg, studeer ik genoeg, dien ik genoeg om de Herder te kennen?' Mogen wij allemaal de Heiland leren kennen door zijn geboden te onderhouden, zodat wij – wanneer wij tegenover Hem staan – inderdaad kunnen zeggen: 'Ik ken U; U bent mijn Herder.' □

Het mooiste cadeau

Jimmy Kairi

Ik had nog nooit een kerstcadeau gekregen – totdat papa me iets gaf wat alles voor me betekende.

Ik ben geboren in Port Moresby (Papoea, Nieuw-Guinea). Ik ben het derde kind in ons gezin. Wij waren een arm gezin. In mijn kinderjaren waren verjaardagen en kerst niet de blijde gebeurtenissen zoals veel mensen zich herinneren uit hun jonge jaren. In feite waren wij bij die gelegenheden bijzonder ongelukkig, want wij wisten en zagen dat andere kinderen cadeaus kregen en verwend werden.

Wij waren vooral arm omdat mijn vader zijn kleine inkomen voornamelijk besteedde aan sterke drank, die hij tijdens het weekeinde dronk. We hadden altijd honger. Als mijn moeder mijn vader probeerde te laten inzien hoe we onder de situatie leden, werd hij boos en gewelddadig en sloeg haar net zolang tot ze pijn had en huilt. Ze probeerde echt voor ons, de kinderen, op te komen en voor ons te zorgen!

De kerstfeesten kwamen en gingen. Ze waren altijd hetzelfde voor ons. Er was geen geld voor cadeautjes en verwennerijtjes. Mijn zus en ik werden op kerstochtend altijd wakker van de opgewonden uitroepen van kinderen uit de buurt die hun kerstcadeaus gevonden hadden.

Soms gingen we naar de vuilnisbelt om iets te zoeken waarmee we konden spelen om ons te troosten. Ik verlangde heel erg naar iets glimmend nieuws, een kerstcadeautje speciaal voor mij.

Op een zondag kwam mijn jongere zusje thuis uit een nieuwe kerk, waar ze een paar keer met haar nichtje heen was geweest. Ze nam een zendeling-echtpaar mee om kennis te maken met het hele gezin. Ouderling en zuster Call waren bijzonder aardig en nederig. Zij begonnen ons over Jezus Christus en zijn ware kerk te vertellen. Toen we de zendelingenlessen hadden gehad en veel om de leiding van de

Geest hadden gebeden, stemden we erin toe ons te laten dopen.

Hoewel ons leven in geestelijk opzicht begon te veranderen, waren we in financieel opzicht nog steeds arm. Daardoor kreeg ik ook nooit die echte kerst met cadeaus speciaal voor mij, waarnaar ik zo'n kinderlijk sterk verlangen had.

Maar door onze bekering veranderde vader en gaf hij zijn slechte gewoonten op. Hij hield op met drinken en roken en liet zijn gezinsleden niet meer hongerig het weekeinde doorbrengen. Ik was bijzonder gelukkig en wilde mijn vader zeggen dat ik van hem hield, maar ik durfde het niet. Ik wenste ook dat mijn vader zijn liefde voor mij kon uiten. Ik heb hem in mijn jeugd nooit horen zeggen welke gevoelens hij voor me had.

Op zekere dag werd ik op zending geroepen naar het Zendinggebied Guam (Micronesië). Toen ik in het zendingsveld was, kreeg ik een brief van mijn vader. Hij schreef: 'Jongen, je hebt me erg gelukkig gemaakt door op zending te gaan.' Aan het eind van de brief schreef hij: 'Ik houd van je, jongen. Doe je best in het werk van de Heer.'

Mijn ogen vulden zich met tranen van vreugde. Het was de eerste keer dat hij die woorden ooit tegen me had gezegd. Ik beantwoordde mijn vaders brief en gaf hem ook een geschenk. Ik schreef: 'Papa, ik houd ook van jou!'

Nu ben ik terug van zending, en mijn vader heeft intussen een periode afgesloten waarin hij werkzaam is geweest als gemeentepresident. Nu ik terugkijk, besef ik dat ik gezegend ben met enkele bijzondere cadeaus – niet de cadeaus die kinderen met kerst krijgen, maar cadeaus die eeuwig zijn en die ik elke dag van mijn leven kan koesteren. □

ONS KER

Netzahualcoyotl Salinas Villazaes

ILLUSTRATOR, LARRY WINBORG

Bacalar is een klein, oud plaatsje in de Mexicaanse deelstaat Quintana Roo. Het heeft ongeveer zeven-duizend inwoners, en je kunt er in ongeveer drie kwartier helemaal doorheen lopen.

De meeste woningen zijn houten hutten met daken van palmbladeren of aluminium platen. Het plaatsje ligt naast een prachtige lagune die uitkomt in een baai van de Caribische Zee, niet ver van het buurland Belize.

In oktober 1982 werd de Gemeente Bacalar georganiseerd – met slechts vier leden: mijn vader, mijn moeder, mijn zuster en ik. Ik was toen zestien. Een week later vroeg mijn vader tijdens de gezinsavond: ‘Wat kunnen we doen om onze gemeente te laten groeien?’

Een tijdje was het stil. We probeerden een antwoord te bedenken. Toen zei mijn moeder enthousiast: ‘Het is bijna kerst. Waarom houden we geen feest voor alle kinderen? Veel kinderen zijn nog nooit naar een feestje geweest, en het

zou een goede ervaring voor ze zijn. Dan zullen toch beslist veel harten opengaan voor het evangelie.’

We vonden het allemaal een goed idee, en mijn vader begon taken uit te delen. Moeder zou lappenpoppen maken voor de meisjes; mijn zus zou piñatas [felgekleurde, versierde figuren van papier-maché – vert.] maken en ze met snoep vullen; mijn vader zou het regionale muziekkorps uitnodigen om kerstliedjes te spelen; en ik zou van takken vliegtuigjes maken voor de jongens. We stelden vast dat we 150 poppen en 150 vliegtuigjes nodig hadden. We waren blij met onze taken, maar zagen dan ook nog niet in wat we allemaal moesten opgeven om ons feest te regelen. We beseften dat pas stukje bij beetje.

Op een latere gezinsavond zei vader ons dat we niet de gebruikelijke kerstcadeaus of kerstmaaltijd konden hebben dit keer. Dat vond ik niet zo'n leuk vooruitzicht.

Toen ik op een middag thuiskwam van school, merkte ik dat er een laken van mijn bed en enkele gordijnen ontbraken. Enkele dagen later kon ik een paar van mijn kleren niet

S T F E E S T

vinden. En mijn zus overkwam hetzelfde. Bij navraag bleek dat onze moeder de vermiste lakens, gordijnen en kleden gebruikte om lappenpoppen te maken. Dat vond ik niet zo leuk, en ik kreeg er bijna ruzie over met mijn moeder.

Naarmate het kerstfeest naderde, moest ik steeds meer tijd en geld offeren om de vliegtuigjes te maken. Mijn moeder kreeg last van haar rug omdat ze zoveel uren aan de lappenpoppen zat te naaien. Ten slotte moest ik er de oogjes op naaien. Dat vond ik ook niet leuk.

Eindelijk was de dag vóór het feest aangebroken. Mijn vader zei dat ik een wit overhemd en een stropdas aan moest doen zodat we de huizen langs konden gaan om de kinderen uit te nodigen.

Op de dag van het feest kwamen er al vroeg kinderen – sommigen kwamen met hun ouders, en anderen kwamen alleen. 's Middags kwamen er nog veel meer kinderen. Het muziekkorps kwam en speelde kerstliederen. Ik vertelde kerstverhalen. Vervolgens braken de kinderen de piñatas, en kregen ze allemaal wat snoep. Tot slot gingen de

kinderen in twee rijen staan: een rij jongens, en een rij meisjes. Mijn zus en ik gaven ze de speeltjes die we hadden gemaakt.

Ik kan niet beschrijven hoe blij de gezichtjes van die kinderen stonden. Maar alleen al één van die blije gezichtjes zou alle opofferingen de moeite waard hebben gemaakt. Alle boosheid en afgunst verdwenen uit mijn hart en maakten plaats voor tranen van dankbaarheid en vreugde. Bij elk cadeau dat een kind in ontvangst nam, kreeg ik een van de dierbaarste cadeaus van mijn leven: de vreugde die komt door andere mensen te dienen.

Na ons feestje kwamen er zendingen in Bacalar. Binnen twee maanden was onze gemeente van vier naar een ledental van 25 gegroeid. Een half jaar later waren er 45 leden. En nu, elf jaar later, is de Gemeente Bacalar geen gemeente meer, maar een wijk met een prachtig kerkgebouw.

Moeder had gelijk. Vanwege de geest van dat eerste kerstfeest, gingen er veel harten open – ook de onze – om de zegeningen van het evangelie te ontvangen. □

KERST- GESCHENKEN

Waarschijnlijk heb je mensen weleens horen klagen dat het kerstfeest veel te commercieel is geworden. Ze zeggen dat de geest van het winkelen meer nadruk krijgt dan de geest van de Heiland.

Dat geldt misschien wel voor een heleboel mensen, maar het hoeft niet te gelden voor jou. Je kunt je geschenken voorzien van een geestelijk of nuttig element.

Wanneer geschenken de liefde van de Heiland weerspiegelen, zullen zowel de gever als de ontvanger meer leren over Christus. Hier volgen een aantal ideeën voor geschenken die je persoonlijk, als quorum of klas, of als gezin kunt

geven. Je kunt ook zelf ideeën verzinnen:

THUIS

■ Verzin goede daden die je voor ieder familielid zou kunnen verrichten als kerstgeschenk – zoals schoenen poetsen, karweitjes overnemen of helpen met een project.

■ Zet de lievelingsverhalen van een kind op een bandje, zodat hij er keer op keer naar kan luisteren.

■ Schrijf een kinderverhaal, geef de hoofdpersoon de naam van het kind voor wie het bestemd is en maak er een boekje van.

■ Schrijf ieder lid van het gezin een

brief waarin je uiting geeft aan je liefde en waardering.

■ Geef iedereen in het gezin een dagboek (of gewoon een schrift). Maak er een familieproject van om er regelmatig in te schrijven.

■ Geef de gezinsleden ieder een bloempotje en zaadjes. Kijk wiens plantjes het eerst opkomen.

IN JE OMGEVING, WIJK OF GEMEENTE

■ Denk aan iemand die oud, blind, ziek of gehandicapt is. Bied aan hem of haar te helpen met hun voorbereidingen op het kerstfeest of een kerstpro-

ject. Bied na de kerst aan om te helpen met het opruimen van de kerstboom en het wegbergen van de lichtjes en de kerstversieringen.

■ Bied een buurman of buurvrouw aan, afhankelijk van het klimaat waarin je woont, om te helpen met de tuin, met sneeuwruimen of met klusjes in huis.

■ Zijn er in jouw omgeving instanties die speelgoed of fietsen repareren,

of voedsel of kleding inzamelen voor behoeftige kinderen? Bied je hulp aan.

■ Worden er misschien gratis kerstconcerten gegeven? Bied aan een bejaarde of een jongere te begeleiden die anders niet zou kunnen gaan.

■ Bied aan om een middag op de kinderen van een alleenstaande ouder te passen. Help ze met het uitkiezen of maken van een geschenkje voor hun vader of moeder.

■ Bied aan een avondje te babysitten voor mensen met jonge kinderen zodat ze eens samen uit kunnen gaan.

■ Maak kleine kerstgeschenkjes voor zendingen, broeders in het leger of studenten uit je wijk of gemeente die met kerst niet naar huis kunnen komen.

■ Geef een vriend of vriendin een exemplaar van het Boek van Mormon met je getuigenis en eventueel een fotoootje erin. □

STILLE NACHT

DeAnne Walker

Zoals te verwachten viel, waren de weken voor de kerst hectisch. De ervaring had mij geleerd dat er een zwaar beroep zou worden gedaan op mijn tijd, maar toch had ik gehoopt dat het dit jaar anders zou gaan. Ik wilde zo graag goed georganiseerd zijn en al mijn inkopen en andere voorbereidingen bijtijds van de baan hebben, zodat de andere eisen die mijn drukbezette leven met zich meebracht, niet zouden afdoen aan de geest van de kersttijd.

En het ging dit jaar inderdaad anders. De tijd voor de feestdagen was zelfs drukker dan ooit. Als lid van het Tabernakelkoor had ik lang geleden al geleerd dat ik in die periode van het jaar bereid moest zijn om vele uren in de Tabernakel door te brengen. In de maand december zijn er altijd bijzon-

dere programma's, extra repetities en kerstconcerten. Maar dit jaar was het koor zich tevens aan het voorbereiden op een tournee door Israël die de dag na kerst zou beginnen! We moesten moeilijke stukken instuderen die een paar maanden lang extra repetities vergden. Dit alles, samen met mijn voltijdbaan en extra werkzaamheden in verband met een bijzondere werkopdracht vlak na onze tournee, lieten mij weinig tijd voor de leuke voorbereidingen op het kerstfeest, en evenmin veel tijd voor mijn gezin en verdere familie.

Mijn moeder, die weduwe is, keek zwijgend toe hoe ik probeerde al die balletjes in de lucht te houden. Ik wist dat ze me wat meer had willen zien, of dat ik zo nu en dan met haar boodschappen ging doen of gewoon de tijd vond om eens wat vaker op te bellen.

Wij keken er altijd naar uit als ze 's zondags kwam eten en ze klaagde er nooit over dat ze zich verwaarloosd voelde. Toch wist ik dat ze zich eenzaam voelde en snakte naar gezelschap. Sinds mijn vader vier jaar daarvoor was gestorven, was er een grote leegte in haar leven ontstaan. Zij waren op alle fronten eeuwige metgezellen. Of ze nu in de tempel werkten, het huis opknapten, genoten van hun kinderen en kleinkinderen of zongen, ze deden het samen! En nu was ik mij er weer van bewust dat zij dacht aan vroeger, aan de heerlijke kersttijd met vader, aan dagen vol liefde en muziek, wanneer zij samen zongen tijdens kerstprogramma's en familiebijeenkomsten. En nu was ze alleen.

Mijn zuster en ik hadden moeder geholpen met het opzetten van haar

kerstboom en de versiering van haar woning. Wij hadden haar kerstinkopen grotendeels gedaan, maar een week of twee voor het kerstfeest belde moeder op, verontschuldigde zich dat zij inbreuk moest maken op mijn drukke programma en vroeg of ik een middag vrij kon maken om haar mee te nemen naar de winkels. Ze wilde een persoonlijke noot toevoegen aan een aantal zaken die wij al voor haar hadden gekocht. Het was een welkome en zeer plezierige onderbreking van het waanzinnig drukke programma dat ik erop na had gehouden. Wij lunchten en hadden samen een heerlijke middag. De vreugde en bijzondere geest van kersttijd, die mij tot op dat moment waren ontgaan, vervulden ons hart.

Enkele dagen na ons uitje sloeg de griep bij moeder toe. Wij waren ongerust en hielden haar nauwlettend in de gaten. Ze wilde niet bij ons of bij mijn zusje logeren, maar hield vol dat ze spoedig beter zou zijn. Ze maakte haar excuus dat ze ziek was geworden en op zo'n moeilijk tijdstip een extra last voor ons was. Na een aantal ellendige dagen knapte ze op, zodat wij onze waakzaamheid wat verslapten. Ze had voorspeld dat ze met kerst weer in orde zou zijn, en kennelijk had ze dat goed gezien.

Het tempo van mijn leven en de waslijst met dingen die gebeuren moesten, waren alleen nog maar toegenomen in die week dat moeder ziek was. Het was drie dagen voor kerst; het koor had net twee kerstconcerten gegeven, ik had op het laatste nippertje nog wat boodschappen te doen, op kantoor lag

nog werk op mij te wachten dat beslist af moest en over vier dagen zouden we op weg zijn naar Israël. Toen mijn man die middag mijn kantoor binnenkwam, de deur achter zich dichtdeed en vertelde dat moeder een uurtje daarvoor was overleden, kon ik zijn woorden nauwelijks vatten. Hij had er geen verklaring voor en kon me alleen maar het verschrikkelijke nieuws brengen dat ze gestorven was. Alles wat slechts een paar minuten daarvoor zo verschrikkelijk belangrijk had geleken, was ineens in het niets verdwenen. Ik voelde me alsof de tijd stilstond en ik in een vacuüm was terechtgekomen.

De volgende twee dagen hielden mijn zuster en ik ons plichtmatig bezig met de noodzakelijke voorbereidingen voor moeders begrafenis, die op tweede kerstdag plaats zou vinden, de dag dat het koor naar Israël zou afreizen! Familieleden en vrienden lieten hun liefde en bezorgdheid blijken terwijl wij moeite deden om de werkelijkheid onder ogen te zien. Onder de omstandigheden had ik aangenomen dat ik niet naar Israël zou kunnen gaan. 's Avonds laat kreeg ik echter een telefoontje met het bericht dat alles in orde was gemaakt om mij een paar dagen later naar Israël te laten reizen, zodat ik mij alsnog bij het koor kon voegen. Ik was zo dankbaar voor lieve vrienden en alle inspanningen die zij zich voor mij hadden getroost!

Ter wille van niet alleen de jonge kinderen in de familie, maar ook voor onszelf, wilden wij dat de feestdagen zo normaal mogelijk doorgang zou vinden. We gingen door met onze plannen voor ons traditionele familiediner op

kerstavond en voor de kerstdag, maar we voelden ons zo leeg, zo eenzaam. Dit kerstfeest kon eenvoudig niet zoals anders zijn. Wij allemaal – en vooral de kinderen – voelden die vreselijke leegte en probeerden te begrijpen waarom onze moeder en oma op dit tijdstip was weggenomen.

Wij kregen het advies in verband met de feestdagen het afscheid van de overledene in de rouwkamer uit te stellen tot vlak voor de begrafenisdienst op de dag na kerst. Maar op de kerstdag mochten wij zelf op ieder moment komen om een poos alleen te zijn met moeder. 's Avonds, na het eten, terwijl de kinderen zich met hun pasgekregen cadeaus bezighielden, gingen we naar de rouwkamer.

Rustig stonden wij om de doodskest heen en keken naar onze mooie moeder in haar tempelkleding. Ze zag er zo kalm, zo gelukkig uit. Er heerste een geest van vrede en liefde, ja, zelfs van vreugde. Ik sloot mijn ogen en probeerde mij de heerlijke hereniging van mijn ouders voor te stellen. Ik kreeg de indruk dat ik, als ik heel goed luisterde, de engelen kon horen zingen zoals in die heilige nacht zo lang geleden, en dat de mooie stemmen van mijn moeder en mijn vader zich bij dat hemelse koor hadden gevoegd. 'Stille nacht, heilige nacht, (...) amen, Gode zij d'eer.'

Terwijl ik daar stond, ontving ik het begrip en de troost waarom ik had gebeden, en mijn wereldse zorgen waren ver weg. Op die stille nacht, in het gezelschap van mijn geliefden, dankte ik mijn Vader in de hemel voor dat ogenblik van hemelse vrede. □

Drie algemene autoriteiten met emeritaat

Veranderingen in Presidium der Zeventig

Tijdens de 163e oktoberconferentie die op 2-3 oktober is gehouden in Salt Lake City, zijn er drie nieuwe leden van het Presidium der Zeventig gesteund en ontvingen drie andere leden van het Eerste Quorum hun emeritaat. (Het volledige verslag van de conferentie, alsmede dat van de ZHV-conferentie, die op 25 september is gehouden, wordt in *De Ster* van januari gepubliceerd.)

Het Eerste Presidium maakte ook bekend dat ouderling Vaughn J. Featherstone van het Eerste Quorum der Zeventig geroepen is als tweede raadgever in het algemeen jongemannenpresidium. Ouderling Featherstone, die werkzaam was als president van het Gebied Filippijnen/Micronesië, volgt ouderling L. Lionel Kendrick op, die geroepen is als president van de Dallas-tempel. De nieuwe leden van het Presidium der Zeventig zijn: ouderling Joe J. Christensen, ouderling Monte J. Brough, en ouderling W. Eugene Hansen. Zij vervangen de ouderlingen Dean L. Larsen, nu president van het Gebied Mediterrane landen, James M. Paramore, president van het Gebied Noord-Amerika-Midden, en J. Richard Clarke, president van het Gebied Afrika.

President Christensen (64), voormalig ondercommissaris van onderwijs van de kerk, is sinds april 1989 lid van het Eerste Quorum der Zeventig. Hij is werkzaam geweest als gebiedspresident, zendingspresident en raadgever in het algemeen jongemannenpresidium.

President Brough (54), sinds oktober

1988 lid van de Zeventig, is werkzaam geweest als gebiedspresident, regionaal vertegenwoordiger, zendingspresident, bisschop en lid van het algemeen jongemannenbestuur. President Hansen (65), sinds april 1989 lid van het Eerste Quorum der Zeventig, is werkzaam geweest als gebiedspresident, ringpresident en bisschop.

De ouderlingen Adney Y. Komatsu, Jacob de Jager en H. Burke Peterson ontvingen tijdens de conferentie hun emeritaat.

Ouderling Komatsu (70), is in 1975 geroepen als assistent van de Raad der Twaalf en in 1976 als lid van het Eerste Quorum der Zeventig. Hij is werkzaam geweest in verschillende

gebiedspresidiums, en als tempelpresident, regionaal vertegenwoordiger en bisschop.

Ouderling De Jager (70), in 1976 geroepen als lid van het Eerste Quorum der Zeventig, is werkzaam geweest in verschillende gebiedspresidiums, als regionaal vertegenwoordiger en raadgever in een zendingspresidium.

Ouderling Peterson (70) is sinds 1972 algemeen autoriteit. Lange tijd fungeerde hij als eerste raadgever in de Presiderende Bisschop tot hij in 1985 werd gesteund als lid van het Eerste Quorum der Zeventig. Hij is werkzaam geweest in verschillende gebiedspresidiums en als tempelpresident.

President Monson krijgt internationale scouting- onderscheiding

De hoogste onderscheiding in internationale scouting, de bronzen wolf, is op 2 oktober, in de algemene priesterschapsvergadering, uitgereikt aan president Thomas S. Monson, tweede raadgever in het Eerste Presidium. Hij maakt momenteel deel uit van de Boy Scouts of America National Executive Board. Hij is jarenlang actief geweest in scouting en is in het bezit van de Silver Buffalo, de hoogste Amerikaanse scoutingonderscheiding. Na de onderscheiding in ontvangst te hebben genomen van functionarissen van de scoutingorganisatie, merkte president Monson op dat de kerk al heel lang steun verleent aan de scouting, 'die een gunstige invloed heeft op het leven van de jongemannen in vele landen en culturen.'

'Er zijn plannen', voegde hij eraan toe, 'om de invloed van scouting op onze jongemannen wereldwijd te vergroten.'

De afdeling familie-geschiedenis van de kerk biedt al enkele jaren het genealogische computer-programma *Personal Ancestral File* (PAF) aan.

Gebruikers van HLD-genealogieprogramma verenigd

PAF-GEBRUIKERSGROEP

Coen Heijdemann

Er zijn heel wat mensen die dat programma bezitten, zowel leden als niet-leden. En onder die mensen bevinden zich er veel die weleens vragen hebben over het gebruik ervan, die tegen een probleem aanlopen, of die gegevens en tips zouden willen uitwisselen met medegebruikers. En daarvoor een telefoontje naar Amerika moeten plegen is dan net iets teveel gevraagd. Voor hen is er nu de *PAF-gebruikersgroep Nederland*. Coen Heijdemann sprak met oprichter Rob Hubert over de gebruikersgroep.

Wie zich bezighoudt met familiegeschiedenis en weleens lang gezocht heeft in een gigantische hoeveelheid familiegegevens om een bij een bepaalde naam behorende andere naam te vinden, om een gezinsrelatie vast te stellen enz., die weet hoeveel tijd daar in kan gaan zitten. Veel computerbezitters weten dat men zich een groot deel van die tijd kan besparen. Met een genealogieprogramma voor zijn computer kan men zich niet alleen veel zoek- en schrijftijd besparen, maar bovendien familierelaties vinden die men zelf niet gevonden zou hebben, met groter gemak enorme hoeveelheden gegevens uitwisselen met anderen of die ter beschikking stellen aan de kerk enz. Er zijn inmiddels vrij veel dergelijke programma's te krijgen, en sommige zijn zelfs door en voor leden van de kerk gemaakt. Maar een heel bijzondere plaats in het assortiment wordt ingenomen door het programma dat door de afdeling familiegeschiedenis van de kerk wordt aangeboden, *Personal Ancestral File* (PAF).

Nu zijn er heel wat mensen die dat programma bezitten, zowel leden als niet-leden. En onder die mensen bevinden zich er veel die weleens vragen hebben over het gebruik ervan, die tegen een probleem aanlopen, of die gegevens en tips zouden willen uitwisselen met medegebruikers. En daarvoor een telefoontje naar Amerika moeten plegen is dan net iets teveel gevraagd. Voor hen is er nu de *PAF-gebruikersgroep Nederland*. Die groep verenigt de gebruikers in een organisatie die in deze behoeften voorziet, maar die bovendien uitgebreide hulp kan bieden — niet alleen vanwege de ervaring met het programma die men zelf heeft, maar ook omdat de afdeling familiegeschiedenis van de kerk de gebruikersgroep steunt met allerlei materiaal en informatie die normaal gesproken voor een gebruiker niet te krijgen zijn. Behalve het feit dat het programma uitsluitend in de Engelse¹ taal te krijgen is², leiden ook de talloze mogelijkheden die het programma bevat, tot de conclusie dat die steun geen overbodige luxe is. Een kort overzicht van die mogelijkheden:

In het onderdeel *Family Records* stelt u uw stamboom samen, en verzamelt daarbij meteen een schat aan genealogische gegevens over uw voorouders. U typt naam, geslacht, plaats en datum van geboorte en doop, plaats en datum van overlijden, gegevens over echtgenote en huwelijk, plaatsen en datums van eventuele HLD-verordeningen, en een identificatienummer. Vervolgens laat u het programma voor u werken. Bijvoorbeeld door alle gegevens georganiseerd op te slaan; familierelaties te tonen; stamboomlijnen op diskette vast te leggen of er een afdruk van te maken; blanco of ingevulde stambomen en gezinslijsten af te drukken; formulieren af te drukken voor het aanvragen van tempelverordeningen; of lijsten met gegevens te sorteren, op te slaan en af te drukken. Met het onderdeel *Research Data Filer* kunt u grote hoeveelheden onderzoeksgegevens beheren en analyseren. U kunt er onder andere uw gegevens per

Rob Hubert achter zijn PC. Op de voorgrond het doosje waarin PAF verkocht wordt.

OPGERICHT

gebeurtenis mee afdrukken (geboorte, huwelijk enz.) of gegevens mee opslaan over uw informatiebronnen (gegevens over bijvoorbeeld boeken, uitgevers, auteurs, archieven enz.).

Met het onderdeel *Genealogical Information Exchange* kunt u gegevens uit *Family Records* omzetten naar een voor andere gebruikers 'leesbaar formaat'. Samen met uw eigen communicatieprogramma kunt u zelfs per modem gegevens naar andere gebruikers sturen, of gegevens van hen ontvangen, en die vervolgens geschikt maken voor gebruik op uw eigen computer. Bovendien kunt u ook gegevens klaarmaken om ze op diskette in te dienen voor opname in *Ancestral File*, het grote elektronische voorouderarchief van de kerk (dat nu ook in Nederland beschikbaar is in enkele centra voor familiegeschiedenis), of voor verwerking in de tempel — een veel snellere verwerkingsmethode dan het indienen op papier.

Als u dus de gegevens in uw bezit eenmaal hebt ingevoerd in het programma, gaat het u tijd en werk besparen. Dat geldt ook voor de verwerking door de kerk: het is heel normaal om na het insturen van een diskette met duizenden namen na enkele weken bericht te krijgen dat alles verwerkt is (terwijl het op papier wel tot twee jaar kan duren)! Zo kunt u op een prettige manier veel meer voorouders aanzienlijk sneller helpen.

Maar soms kan plaatselijke hulp met zo'n uitgebreid programma dringend gewenst zijn. De oprichter van de gebruikersgroep, Rob Hubert uit de Wijk Haarlem, legt uit wat de leden van de groep aan service geboden wordt:

- * Er kunnen vragen worden behandeld. U bent nu niet meer afhankelijk van hulp op afstand, maar krijgt die gewoon van Nederlandse medegebruikers van het programma.
- * Geregistreerde PAF-gebruikers³ kunnen gratis hun

programma laten bijwerken ('updaten') tot de laatste stand.

- * Wie problemen heeft met PAF-datadiskettes, kan de 'datadokters' van de groep te hulp roepen: Salt Lake heeft de groep hiervoor een speciaal programma verstrekt.
- * Wie een diskette met een gefrankeerde retourenveloppe verstrekt, kan zogenaamde 'shareware'-programma's aanvragen die in samenwerking met PAF gebruikt kunnen worden. De groep bezit momenteel meer dan veertig van dergelijke hulpprogrammatjes!
- * Bijdragen aan het Ancestral File kunt u desgewenst via de groep laten lopen. Maar ook uw registratie van PAF verzorgt men graag voor u.⁴
- * Geïnteresseerden kunnen de groep laten uitzoeken of er in het ledenbestand andere genealogen zijn die een bepaalde familielijn onderzoeken, zodat dubbel werk voorkomen kan worden. Bovendien bezit de groep een steeds groeiende eigen bibliotheek met genealogieën, kwartierstaten, parentelen enz.
- * Wie persoonlijk over vragen en problemen wil overleggen, of de bibliotheek of de *International Genealogical Index* van de groep wil inzien, die kan naar de maandelijkse verenigingsavond in Haarlem gaan.
- * De groepsleden krijgen een driemaandelijkse nieuwsbrief. Nieuwsbrief nummer 1, bijvoorbeeld, bevat 22 bladzijden vol uitleg en informatie!

De nieuwsbrief is de voornaamste reden dat het lidmaatschap iets kost (f 32,50 per jaar). Dit leidt ook

makkelijk tot de conclusie dat de groep niet commercieel van aard is: het uitgeven van de nieuwsbrief alleen al blijkt er oorzaak van te zijn dat de kosten van de groepsactiviteiten krap gedekt worden.

Op de vraag aan broeder Hubert hoe hij er eigenlijk toe gekomen is deze groep op te richten, vertelt hij in het kort over zijn achtergrond. Toen hij elf jaar geleden lid was geworden van de kerk, begon zijn vrouw hem te motiveren om wat aan familiegeschiedenis te doen. Na zijn eerste bezoek aan het plaatselijke archief, werd hij bijzonder enthousiast, en was er bijna dagelijks te vinden. Nadat hij in 1989 op zijn werk voor het eerst met personal computers in contact was gekomen, was hij al vlug gebruiker van het PAF-programma. Ongeveer twee jaar geleden beheerde hij enige tijd van huis uit een genealogisch bulletin board (een computer die met een telefoonlijn verbonden is, waar bezitters van een PC en modem mee kunnen communiceren en gegevens uitwisselen). De vragen die als gevolg daarvan op hem afgevuurd werden, brachten hem op het idee van een PAF-gebruikersgroep.

De oprichting van de groep heeft in september plaatsgevonden. Verbazend is te vernemen dat van de vele mensen die zich als lid hebben opgegeven, minder dan 15% (!) lid van de kerk is. Toch lijkt de belangeloos verstrekte hulp bijzonder uitgebreid en nuttig, en dus zeer de moeite waard te zijn. Bent u geïnteresseerd en hebt u de introductiebrief niet ontvangen? Neem dan contact op met: PAF-gebruikersgroep Nederland, R. Hubert, Jane Addamsstraat 54, 2037 JM Haarlem, tel.

023-330750. Ook zij die het programma nog moeten aanschaffen, zijn welkom.

¹ Hoewel er een ruwe Nederlandse vertaling in omloop is, betreft dat volgens het Copyrights Office van de kerk een illegale taalversie.

² De enige Nederlandstalige programma's die tot nu toe verkrijgbaar waren, boden geen HLD-opties, zoals het klaarmaken van gegevens voor de tempel. Weliswaar komt er Nederlandstalige software uit die dat wel belooft te doen, maar dat is een commercieel programma.

³ Dit geldt vanaf versie 2.2. Hebt u een oudere versie, dan komt u pas voor de updateservice in aanmerking nadat u versie 2.2 hebt verkregen en geregistreerd. Overigens is deze groep voor de gebruikers van de MS-DOS-versie; gebruikers van de Macintosh-versie worden doorverwezen naar een andere vereniging.

⁴ Het blijkt dat lang niet iedereen zijn programma registreert. Daar u dan niet in aanmerking komt voor nieuwe versies van het programma en hulp met het gebruik ervan, wordt dringend aangeraden om de registratiekaart toch in te sturen. Wie sowieso van plan is om zich ook op te geven voor de gebruikersgroep, kan dat in één moeite door doen, en kan zijn PAF-registratiekaart samen met zijn aanmeldingsformulier voor de groep naar Haarlem sturen.

NB: *Personal Ancestral File*TM, *Ancestral File*TM, en *International Genealogical Index*TM zijn geregistreerde handelsmerken van de Corporation of the President of The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints. MS-DOS[®] en Macintosh[®] zijn geregistreerde handelsmerken van de respectievelijke eigenaren.

Nieuwe leiders

Wijk Utrecht

Bisschop
P.J. Stolp

Vervangt: F. Brouwer
Van beroep: hoofd vertaalbureau
Raadgevers: G. Stigter en F. Hoencamp

Wijk Amersfoort

Bisschop
P.D. Woldhuis

Vervangt: L. Westra
Van beroep: elektriciën
Raadgevers: W. Mulder en R. Schuijt

DE KINDERSTER

93E JAARGANG

DE KERK VAN JEZUS CHRISTUS VAN DE HEILIGEN DER LAATSTE DAGEN

DECEMBER 1993

HET VOLK VAN AMMON

De zoons van Mosiah leerden de Lamanieten het evangelie. Duizenden Lamanieten bekeerden zich en werden lid van de kerk. Alma 23:1, 4–6

Die Anti-Nephi-Lehieten, ofwel 'het volk van Ammon', waren aardig voor de Nephieten en werden een goed, hardwerkend volk. Alma 23:17–18

De Amalekieten, Amulonieten en Lamanieten die zich niet bekeerden, waren boos op de mensen van het volk van Ammon en wilden hen vernietigen. Alma 24:1–2

Het volk van Ammon wist dat de slechte Lamanieten zouden komen om hen te doden, maar ze besloten om niet terug te vechten. Ze hadden zich bekeerd van het doden. Alma 24:5–6

Ze begroeven hun wapens diep in de grond en sloten een verbond met hun Hemelse Vader om nooit meer iemand te doden. Alma 24:17–18

Toen de slechte Lamanieten kwamen en hen begonnen te doden, boog het volk van Ammon zich neer en bad. Alma 24:20–21

Toen ze zagen dat het volk van Ammon niet wilde vechten, begonnen veel slechte Lamanieten zich te bekeren. Alma 24:23–24

Ze gooiden hun wapens neer en voegden zich bij het volk van Ammon. Ze wilden niet meer vechten. Alma 24:25–27

Er kwamen nog meer slechte Lamanieten om het volk van Ammon te doden. Maar ze wilden nog steeds niet terugvechten, en er werden velen van hen gedood. Alma 27:2–3

Omdat hij niet wilde dat de mensen van wie hij hield, vernietigd zouden worden, bad Ammon om hulp. De Heer zei dat hij de mensen mee moest nemen, het land uit. Alma 27:4–5, 10–12

De Nephieten in Zarahemla gaven hun het land Jershon. Ze beschermden hen en waren hun vrienden. Alma 27:15, 20–27

KERSTBOODSCHAP

van het Eerste Presidium aan alle
kinderen van de wereld

Nu het bijna kerstfeest is groeten wij alle kinderen van de wereld. Wij houden veel van jullie! En onze Hemelse Vader en Jezus ook!

Jezus heeft tegen zijn discipelen gezegd: 'Laat de kinderen tot Mij komen, verhindert ze niet; want voor zodanigen is het Koninkrijk Gods. (...) En Hij omarmde ze en hun de handen opleggende, zegende Hij ze' (Marcus 10:14, 16).

Het doet ons verdriet dat er zelfs in deze blijde tijd van het jaar kinderen zijn die ziek of verdrietig zijn, of die pijn hebben. Sommigen kinderen zijn misschien bang of helemaal alleen. Maar denk eraan dat zelfs wanneer het lijkt of er niemand om je geeft, je Hemelse Vader wèl om je geeft. Hij zal altijd van je houden.

In het boek 3 Nephi in het Boek van Mormon kunnen we lezen over het bezoek dat Jezus na zijn opstanding aan Amerika heeft gebracht. Er staat: 'Hij nam hun kinderen één voor één, en zegende hen, en bad voor hen tot de Vader. (...)

'En Hij sprak tot de schare, en zeide tot hen: Ziet uw kleinen.

'En (...) zij (...) zagen de hemelen zich openen, en engelen als in vuur uit de hemel nederdalen; en zij kwamen neder en omringden die kleinen (...); en de engelen dienden hen' (3 Nephi 17:21, 23-24).

Jezus houdt net zoveel van jullie als van die kinderen. Hij kent jullie en wil je troosten en zegenen. Hij is het die met grote liefde en tederheid heeft gezegd: 'Vrede laat Ik u, mijn vrede geef Ik u; (...) uw hart worde niet ontroerd of versaagd' (Johannes 14:27).

De liefde van onze Hemelse Vader en zijn Zoon, Jezus Christus, blijft voortduren en is over de hele wereld zichtbaar in de herstelling van het evangelie in deze tijd. Wij bidden dat jullie allemaal die liefde zullen voelen – niet alleen in deze vreugdevolle tijd van het jaar, maar voor altijd. □

HET EERSTE PRESIDIUM

VADER, WIJ DANKEN U

Judy Edwards

'Gij moet de Here, uw God, in alles danken'
(Leer en Verbonden 59:7).

Onze Hemelse Vader heeft ons veel tempelzegeningen gegeven waarvoor we dankbaar behoren te zijn. Een aantal jeugdwerkkinderen heeft ons verteld waar ze vooral dankbaar voor zijn:

'Ik ben dankbaar voor de tempel, want als een mama en een papa in de tempel trouwen, zijn ze nog steeds getrouwd als ze dood zijn' (Stephanie, 6).

'Ik ben dankbaar dat we naar de tempel kunnen gaan om meer over onze Hemelse Vader leren, zoals hoe we naar de aarde zijn gegaan om een lichaam te krijgen, en hoe de aarde de aarde geworden is. Wij kunnen leren wat goed is en hoe we beter onze Hemelse Vader beter kunnen gehoorzamen' (Anson, 11).

'Je gaat naar de tempel om de macht te krijgen goede dingen te doen' (Jean, 9).

'Ik vind het een zegen om naar een heilige plaats te gaan. Je bent blij wanneer je in de tempel bent' (David, 9).

'We gaan naar de tempel om ons te laten dopen voor de doden. Ik ben daar dankbaar voor, omdat sommige

voorouders geen lid van de kerk zijn, en we ze kunnen dopen zodat ze lid kunnen worden als ze dat willen' (Martha, 11).

'Ik ben dankbaar dat we naar de tempel kunnen gaan om mensen die dood zijn tot zegen te zijn' (Glendon, 9).

'Ik ben dankbaar dat families bij elkaar kunnen zijn – opa's en oma's, mama's en papa's, en wij' (Susan, 6).

Welke zegeningen van de tempel ben jij vooral dankbaar voor?

Instructies

Schrijf of teken in elk leeg vakje iets over een zegening van de tempel die belangrijk voor je is en kleur daarna alle plaatjes.

Ideeën voor de participatieperiode

1. Geef elk klasje een schriftekst, liedje of een van bovenstaande uitspraken van kinderen en laat ze aangeven welke zegening van de tempel erin beschreven wordt. (N.B.: De opmerking van Jean [9 jaar] is een beschrijving van de begiftiging.)
Schrifteksten: 4 Nephi 1:11; Leer en Verbonden 95:8; 97:12–14; 105:12;

110:9; 124:40; 124:55; 128:13; 138:48.
Liedjes: 'Ik kijk graag naar de tempel' (De Ster, juni 1992, blz. 5); 'Ons gezin kan eeuwig zijn' (De Ster, maart 1993, blz. 8).

2. *Bespreek de volgende lijst met zegeningen van de tempel die president Benson heeft gegeven; vergelijk ze vervolgens met de lijst met zegeningen van de tempel die de kinderen hebben gemaakt:*

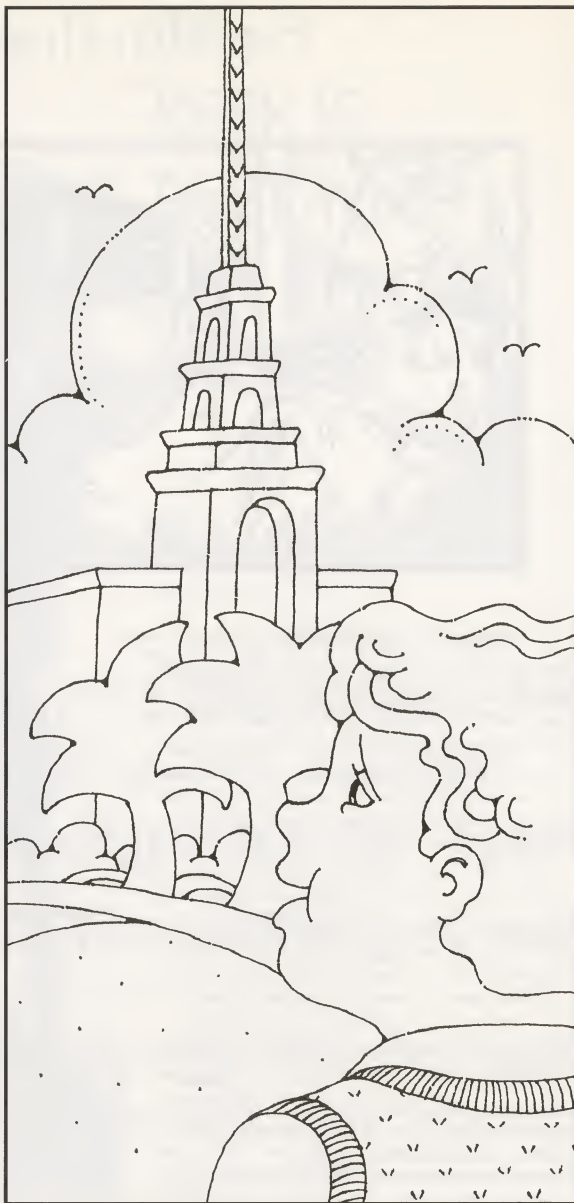
- *Je zult de geest van Elia krijgen, die je hart tot je huwelijkspartner, je kinderen en je voorouders zal keren.*
- *Je zult je familieleden meer liefhebben dan ooit tevoren.*
- *Je hart zal tot je vaderen gekeerd zijn, en hun hart tot jou.*
- *Je zult begiftigd worden met macht van omhoog, zoals de Heer beloofd heeft.*
- *Je zult de sleutel tot de kennis van God ontvangen. Je zult leren hoe je kunt worden als Hij.*
- *Zelfs de macht der goddelijkheid zal aan je geopenbaard worden (zie LV 84:19–20).*
- *Je zult de mensen die al naar de andere kant van de sluier zijn gegaan een grote dienst bewijzen. Door jouw werk kunnen zij "naar de mens wat het vlees betreft (...) geoordeeld worden, doch naar God, wat de geest betreft, leven" (LV 138:34)' (zie ook De Ster, juni 1992, blz. 1).*

3. *Laat de klas hun lievelingsliedje over de tempel zingen.* □

Het eeuwige leven

**Kennis van
God en
zijn plan**

Herderslied

Canon

ILLUSTRATOR: SCOTT GREER

Eenvoudig ♩ = 54-58 (Dirigeren met twee slagen per maat.)

Dm A7 Dm A7 Dm

① Kijk, Ma - ri - a, hoe Hij daar ligt! ② Jo - zef, zie zijn lief ge-zicht!
2. Kind-ren, breng Hem nu je ge-schenk. Geef Hem lief - de en be-denk:

③ t Kind - je Je - zus is on - ze Heer. ④ Hij is de Hei - land; zing Hem nu ter eer.
(Gebruik de kleingedrukte noten alleen voor een herhaling.)

Om dit liedje als canon te zingen, kunt u de kinderen in groepen verdelen. Begin bij elk cijfer met een nieuwe groep. De canon kan met of zonder begeleiding worden gezongen.

Tekst: naar Daniel Lyman Carter (1955-).

Muziek: Daniel Lyman Carter (1955-). © 1981 LDS

Lucas 2:13-14, 20

Dit liedje mag gekopieerd worden voor incidenteel, niet-commercieel gebruik in de kerk of thuis.

DE KERK IS BEGONNEN MET EEN PROFEET

Sherrie Johnson

De geschiedenis van De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen begon in het heilige bos toen de veertienjarige Joseph Smith bad om te weten te komen welke kerk de ware was. Onze Hemelse Vader had Joseph Smith al zijn hele leven voorbereid op dat wonderbaarlijke eerste visioen, wat de belangrijkste boodschap is die de wereld sinds de tijd van Christus gekregen heeft. Die voorbereiding begon al op 23 december 1805 in Sharon (Vermont), toen Joseph Smith jr. geboren werd.

Hij werd genoemd naar zijn vader en was het vijfde kind van Joseph en Lucy Mack Smith. Er volgden nog zes broers en zusters. Twee kinderen overleden toen ze nog zuigeling waren, maar Joseph groeide op met drie oudere kinderen – Alvin, Hyrum en Sophronia – en vijf jongere – Samuel, William, Catherine, Don Carlos en Lucy.

De familie Smith was gelukkig. Ze werkten hard en hielden van elkaar. De kinderen hadden niet veel gelegenheid om naar school te gaan, maar leren maakte een belangrijk deel uit van het gezinsleven.

Nog voordat Joseph zeven was, was het gezin al drie keer verhuisd. Na de derde verhuizing overleden er in het gebied waar de familie Smith woonde zesduizend mensen aan tyfus. Ook de leden van de familie Smith werden

ILLUSTRACE CARY AUSTIN

een voor een ziek. Sophronia lag drie maanden lang op het randje van de dood, maar begon te herstellen na vurige smeekbeden om haar genezing van haar ouders.

De zevenjarige Joseph was maar twee weken ziek, maar de verschrikkelijke koorts veroorzaakte een botinfectie in zijn linkerbeen, tussen de knie en de enkel. Zijn been zwol op tot de huid erg strak stond. Joseph leed ruim twee weken verschrikkelijke pijn. De twaalfjarige Hyrum gaf blijk van grote liefde voor zijn broertje. Hij zat bijna dag en nacht naast Joseph en hield het gezwollen been stijf vast om Joseph te helpen de pijn te verdragen.

De dokter probeerde twee keer het infectievocht af te voeren en de zwelling te verminderen, maar dat hielp niet. Uiteindelijk zei hij tegen Josephs ouders dat het been eigenlijk moest worden geamputeerd om te voorkomen dat de infectie zich door de rest van Josephs lijf zou

verspreiden. Maar Josephs moeder stond erop dat er nogmaals geprobeerd zou worden het been te redden.

Dr. Nathan Smith, die destijds meer van de ziekte afwist dan enige andere arts in de Verenigde Staten, was een van de artsen die Joseph behandelden. Hij stemde erin toe nogmaals te proberen de infectie weg te snijden. Voordat hij met de operatie begon, wilde hij Joseph aan zijn bed vastbinden en hem wat alcohol laten drinken om de pijn wat te verdoven. Joseph weigerde beide. 'Nee!', riep hij uit. 'Ik zal geen druppel alcohol aanraken, en ik laat me ook niet vastbinden; (...) ik wil dat mijn vader op het bed zit en mij in zijn armen houdt.*' Bovendien wilde hij dat zijn moeder de kamer zou verlaten, zodat zij hem niet zou hoeven zien lijden. De operatie was bijzonder pijnlijk. Joseph schreeuwde het uit toen dokter Smith het geïnfecteerde gedeelte van het bot afbrak.

Toen de operatie eindelijk voorbij was, werd Joseph voor zijn herstel naar zijn oom Jesse Smith gestuurd, die in het kustplaatsje Salem (Massachusetts) woonde. Maar hoewel zijn leven en zijn been gespaard waren, liep hij nog drie jaar met krukken. En de rest van zijn leven bleef hij een heel klein beetje mank lopen, vooral wanneer hij moe was.

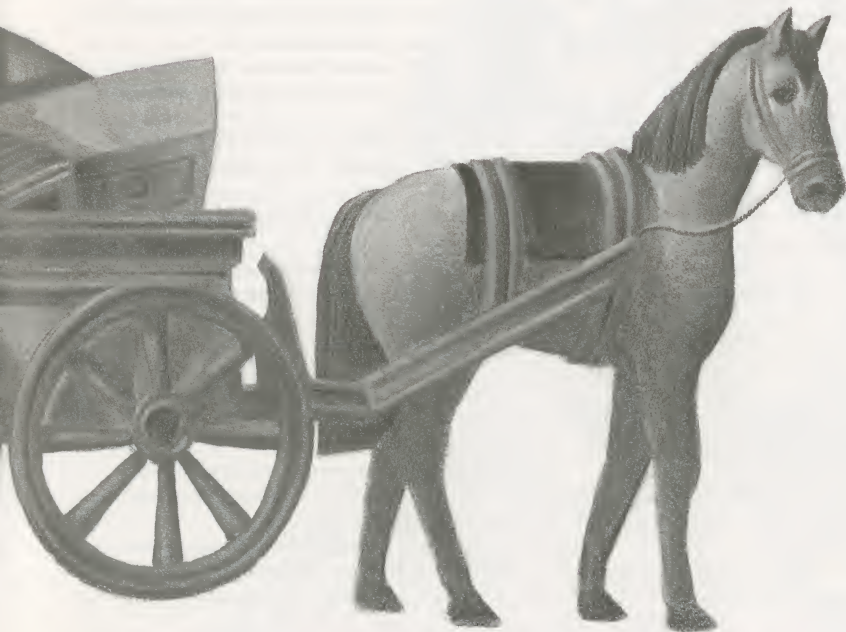
In 1816 verhuisde het gezin weer, dit keer naar Palmyra (New York). Josephs vader was het gezin voorgegaan om een woning te zoeken. Toen Josephs moeder en de acht kinderen op pad gingen om zich bij hem te voegen, huurden ze een man in, Caleb Howard genaamd, om de wagen met hun bezittingen te mennen. De tienjarige Joseph was nog steeds niet volledig van zijn operatie hersteld, waardoor lopen nog erg pijnlijk voor hem was. Maar toch liet meneer

Howard hem kilometers achter elkaar lopen.

Toen ze bij Utica (New York) waren aangekomen, wat nog vele kilometers van Palmyra verwijderd was, laadde meneer Howard de bezittingen van de familie Smith uit en wilde met paard en wagen vertrekken. Josephs moeder stond er echter op dat hij ze achterliet, waarop ze de wagen weer inlaadde en die de rest van de reis zelf mende.

Het was Josephs zending om een profeet van God te worden, en het was een onderdeel van de zending van zijn familie om hem daarbij te helpen. Dat hebben ze geweldig gedaan! Hij leerde heel veel van ze: hij leerde andere mensen lief te hebben, hard te werken, en, belangrijker nog, te bidden en dicht bij onze Hemelse Vader te komen. □

* Lucy Mack Smith, *History of Joseph Smith by His Mother*, bez. door Preston Nibley (Salt Lake City: Bookcraft, 1958), blz. 57.

VERHAAL

HET KERSTGESCHENK

Louise Engstrom

Karin, Jolanda en Maartje zaten op de bank de nieuwe speelgoedfolder door te kijken. 'O, moet je dat poppenhuis zien!' riep Karin uit.

'Hè, ja, dat zou leuk zijn om met kerst te krijgen!' zei Jolanda.

'We kunnen 't vragen aan papa en mama,' stelde Maartje, de jongste, voor.

Toen ze die avond aan tafel zaten, begon Karin over het poppenhuis. Papa en mama keken elkaar even aan. 'Het wordt allemaal een beetje anders dit jaar,' zei papa. 'Er staan nog een paar kinderen op ons kerstlijstje, dus zullen we minder voor onszelf hebben dan anders.'

'Hè, waarom?' sputterde Maartje tegen. 'En wie zijn die kinderen dan?'

Mama kwam met een wedervraag: 'Hebben jullie de meisjes van de familie Pietersen al gesproken, die nu in het huis van de Dannenbergs wonen?'

'Het huis van de Dannenbergs?' riep Karin uit. 'Dan moeten ze wel heel erg arm zijn.'

'Dat zijn ze ook, Karin, en ons gezin gaat ze helpen. Daarom zullen er dit jaar minder cadeautjes onder onze eigen boom liggen.'

Het was stil aan tafel terwijl de drie zusjes hierover nadachten.

Papa zei met een zucht: 'Ik begrijp best dat dit niet gemakkelijk voor jullie zal zijn, maar wij hebben zoveel, en jullie moeder en ik vinden het belangrijk dat wij leren delen met anderen.'

'Jullie krijgen heus nog wel het een en ander, maar het allerbeste cadeau dat wij allemaal zullen krijgen, is een heel fijn gevoel.'

Karin was niet overtuigd. 'Je kunt op kerstochtend geen pakje met gevoel openmaken.'

Papa keek teleurgesteld. 'Als jullie nou allemaal één van jullie stukken speelgoed afstaan – meer vragen we niet.'

'Behalve dan dat ik wat hulp kan gebruiken met de kerstkoekjes,' voegde mama eraan toe. 'We stoppen ze in een grote mand.'

'En wij dan?' zeurde Jolanda. 'Krijgen wij er geen?' 'Zo is 't wel genoeg,' zei papa streng. 'Morgen maken jullie in de kerk kennis met de meisjes Pietersen. We weten dat jullie aardig voor hen zullen zijn en hun het gevoel zullen geven dat ze welkom zijn.'

De maaltijd werd mistroostig en in stilte voortgezet.

De volgende ochtend in de kerk keken de drie zusjes steeds in de rondte om de meisjes Pietersen te vinden. 'Ja, daar heb je ze! Op de derde rij, bij de deur,' fluisterde Jolanda. Haar zusje draaide zich langzaam om en staarde de twee nieuwkomers aan.

'Kijk voor je,' zei mama. 'Het is niet beleefd om mensen aan te staren.'

Op weg naar het jeugdwerk stelde papa de nieuwe familie voor. 'Meisjes, dit is zuster Pietersen, met Sususje en Boukje.'

'Hallo,' mompelde iedereen.

'Waar komen jullie vandaan?' vroeg Karin.

'Uit Grimbergen,' antwoordde Sususje.

'Da's een eind hier vandaan. Waarom zijn jullie verhuisd?'

Voor Sususje kon antwoorden, stak de jeugdwerkpresident haar hoofd om de deur en riep: 'Kom, meisjes. Het is de hoogste tijd.'

De volgende zaterdag aan de lunch vroeg Maartje: 'Waarom is de familie Pietersen hier komen wonen?'

'Wel,' antwoordde mama een beetje aarzelend.

'Hun vader is vorig jaar gestorven. Zuster Pietersen kon een goeie baan bij de PTT krijgen, maar dan moest ze wel hierheen verhuizen.'

'Als ze zo'n goeie baan heeft, waarom moeten wij onze kerst dan voor hen opofferen?' vroeg Jolanda.

'Omdat ze pas begonnen is en nog geen geld heeft,' legde mama uit. 'Trouwens, jullie hoeven niet je hele kerst op te offeren – alleen maar een paar dingetjes. Denk eraan dat die meisjes hun vader verloren hebben.'

'Oké, maar leuk is anders,' zei Maartje.

Op dat moment ging de telefoon. Papa nam op en zei: 'Jazeker. Ze zullen het vast heel leuk vinden om te komen.'

'Papa, wie was dat?' vroeg Karin.

'Het was zuster Pietersen die jullie uitnodigt om de middag met haar meisjes door te brengen.'

'Jakkies! Nee, hoor. Ze hebben geen woord tegen ons gezegd in de kerk. Toe nou, pap! Dat hoeft toch zeker niet?'

Papa keek onverzettelijk. 'Luister eens, meisjes. Ik weet dat dit een opgave is, maar soms moeten we dingen doen omdat ze gewoon juist zijn.'

Mama hielp hen in hun jas en stuurde hen de deur uit. De wandeling door de sneeuw was maar al te kort. Ze hadden nog maar nauwelijks aangebeld toen zuster Pietersen de deur opendeed. Haar twee dochtertjes stonden achter haar.

'Kom binnen, meisjes. We zijn zo blij dat jullie konden komen.'

Karin, Jolanda en Maartje liepen de woonkamer binnen. Er stonden helemaal geen meubelen, alleen maar een hele boel verhuisdozen die tegen de ene muur opgestapeld waren. Ze volgden Suusje en Boukje naar de grote, ouderwetse keuken, waar ze werden begroet door een heerlijke baklucht. Midden in de kamer stond een grote eiken eetkamertafel met schaaltes snoepgoed en suikerglazuur en een bakplaat met peperkoek.

'Bouk en Suus vinden 't een leuk idee om peperkoekhuisjes te maken,' zei zuster Pietersen.

'Wouw!' riep Jolanda. 'Ik had niet gedacht dat 'we 't –' Karin kneep haar voor ze kon zeggen 'leuk zouden hebben.'

'Kom op,' zei Boukje, 'Laten we vlug beginnen!'

'Hè, ja,' viel Suusje haar bij. 'We doen dit ieder jaar met onze vriendinnetjes. Fijn dat jullie er nu bij zijn.'

De vijf meisjes begonnen met de peperkoekhuisjes. Het duurde niet lang voor ze allemaal moesten lachen, zo grappig zagen zij er uit met suikerglazuur op hun gezicht.

Wat later, toen ze op een nieuwe bakplaat met peperkoek moesten wachten, zei Karin: 'Laten we op jullie slaapkamer gaan spelen.'

'Dat kan niet,' antwoordde Boukje. 'Het is er veel te koud. We komen er alleen als het bedtijd is.'

'O.'

Boukje sprong overeind. 'Ik weet wat! Laten we slingers maken voor de ramen! Mam, we hebben toch ergens nog gekleurd papier?'

Weldra gingen de meisjes op in hun werk, waarbij de kleurrijke papiersnippers als confetti op de grond dwarrelden.

'Laten we ook wat slingers voor jullie kerstboom maken,' stelde Jolanda voor.

Suusje en Boukje keken elkaar even aan, waarna Boukje zei: 'Uh, misschien krijgen we dit jaar geen boom. Ze zijn nogal duur, weet je.'

Nu was het de beurt van de drie zusjes om elkaar even aan te kijken. Na een poosje zei Karin: 'Ik ben het slingers maken beu. Kunnen we niet wat anders maken?'

'Ik weet wat,' zei Suusje. 'Wat dachten jullie van foliesterren om aan de lampen te hangen?'

Al gauw lagen er ook snippertjes folie en karton op de vloer.

Het duurde niet lang voordat de stralen van de ondergaande zon, die net door de wolken was gebroken, de kamer met licht vervulden. Net toen de wandklok vijf keer sloeg, klonk er een klop op de keukeur.

'Kijk eens, het is papa,' riep Jolanda. 'Maar wat heeft hij bij zich?'

'Een kerstboom!' riep Boukje, toen zuster Pietersen de deur opendeed.

'Een klein cadeautje van gezin tot gezin,' zei papa met een grijns. 'Hebt u soms een grote emmer of iets anders waar we deze boom in kunnen zetten?'

'Bouk, loop eens vlug naar de schuur en pak die oude grijze emmer. Ach, broeder Hallen, hoe kunnen wij u ooit genoeg bedanken?'

'Nou ja, we wilden iets leuks doen,' zei hij met een knipoog tegen zijn dochters.

Boukje kwam de keuken binnenrennen met de grote

grijze emmer. De volgende paar minuten was het een gezellige verwarring terwijl iedereen probeerde papa te helpen met het opzetten van de boom. Eindelijk tevreden dat hij goed stond en voldoende water had gekregen, kwam vader overeind. Hij snoof eens nadrukkelijk en zei: 'Mmmm. Dennengeur en peperkoek – dat is pas echt kerstfeest! Kom maar hier met de kerstballen, dan maken we het kerwei gelijk af!'

'We hebben alleen maar wat kerstboomlichtjes,' zei zuster Pietersen.

'Maar wij hebben wel wat!' riepen de meisjes. Meteen holden ze weg en kwamen terug met armen vol slingers en foliesterren.

'Zo, dat begint er op te lijken! Zuster Pietersen, pak die lichtjes maar eens. Meisjes, haal die slingers eens uit de war, dan zijn we zo klaar. Hé, hebben jullie soms ook peperkoekmannetjes?'

In de oude keuken weerklonk het vrolijke gelach van alle mensen die zo druk bezig waren. Ten slotte deden ze allemaal een stapje achteruit om hun werk te bewonderen.

Op dat moment werd er zachtjes op de deur geklopt. Het was mama met een grote ovenschaal. 'Een kleinigheid voor jullie warme maaltijd,' kondigde ze aan. 'Tjonge,

wat een schitterende boom! Het ziet er maar uit dat de meisjes vanmiddag druk bezig zijn geweest.' Voorzichtig zette ze de stomende schaal op het aanrecht.

Er blonken tranen in zuster Pietersens ogen. 'Dankjewel,' stamelde zij. 'Bedankt, allemaal, dat jullie aan ons gezin dachten. Dit is een kerstfeest om nooit te vergeten!'

Karin, Jolanda en Maartje wisten niks te zeggen, maar mama wel: 'Nee, jullie bedankt dat we iets voor jullie mochten doen. Zo hebben jullie ons ook geholpen,' zei ze en omhelsde zuster Pietersen. 'Kom, meisjes, vlug naar huis voordat hier het eten koud wordt.'

Terwijl ze terug naar huis liepen, keek Jolanda nog even om naar het keukenraam van de familie Pietersen. De lichtjes in de kerstboom fonkelden. 'Mam, wat bedoelde je toen je tegen zuster Pietersen zei dat zij ook ons hadden geholpen?'

Mama pakte Jolanda's hand en kneepe er even in. 'Weet je nog hoe je je voelde toen je vanmiddag naar de Pietersens ging?'

'Ja. Helemaal niet fijn.'

'En nu?'

'Ik voel me heerlijk. Bedoel je dat? Nu begrijp ik het – dit is echt het fijnste cadeau dat we ooit hadden kunnen krijgen. □

KERSTVERSIERING

KERSTSLINGERS

Julie Wardell

Knip reepjes van gekleurd papier of folie. Maak er met behulp van een nietmachine of lijm in-elkaar-grijpende lusjes van. Maak de lusjes zo groot en de slinger zo lang als je zelf wilt. Gebruik de slingers om de kerstboom, een raam of een deur te versieren. Grote slingers doen het buiten goed.

ILLUSTRACE: SHAINA MOONEY KAWASAKI

ORNAMENTEN VAN BRUIN PAPIER

Ruth Palmer

ILLUSTRACE: SUSAN CURTIS

Hiervoor heb je nodig: koekjesvormen, een potlood, een grote bruine papieren zak, een schaar, kleurpotloden of viltstiften, vloeibare witte lijm, smal lint en (als je dat wilt) snippers stof en garneersel.

1. Teken voor ieder ornament met potlood een vorm op de papieren zak. Knip de vorm dubbel uit: een voor- en een achterkant.

2. Beide kanten inkleuren.

3. Lijm de twee kanten aan elkaar, met een lusje lint ertussen om het ornament op te hangen. Laat het drogen.

4. Verdeel witte lijm met je vinger heel gelijk over de voorkant van het ornament. Hang het een halfuur op om te drogen. Doe hetzelfde met de achterkant.

5. Ga door met het aanbrengen van laagjes lijm totdat het ornament hard en glimmend is. Maak, als je dat wilt, kleertjes voor een peperkoekmannetje van de snippers stof en het garneersel.

Op de omslag:

Hoewel het idee om met de kerst een boom te versieren van Europese origine is, hebben heel wat kinderen over de hele wereld die traditie enthousiast overgenomen. Deze bladzijde bevat een paar versieringstips. Fotografie: Melanie Shumway.

WereldWijd

Erste spade voor Mt. Timpanogos-tempel en St. Louis-tempel

Op 9 oktober is de eerste spade in de grond gestoken voor de Mt. Timpanogos-tempel, die in American Fork (Utah) wordt gebouwd. Op 30 oktober vond dezelfde plechtigheid plaats voor de St. Louis-tempel in Missouri. De bouw zal ongeveer twee jaar duren. Behalve deze tempels zijn er nog twee tempels in aanbouw, te weten de Bountiful-tempel in Utah en de Orlando-tempel in Florida, die naar verwachting binnen een jaar zullen worden opgeleverd. Men denkt ook binnenkort met de bouw van de Bogota-tempel (Bolivia) te kunnen beginnen, waarvoor de eerste spade al in de grond is gestoken.

Bovendien verwacht men spoedig de spade in de grond te kunnen steken voor tempels in Guayaquil (Ecuador), Hartford (Connecticut), Hongkong, Preston (Engeland) en Spanje.

Erste spade voor kerkgebouw bij Frankfurt-tempel

Op 17 september is de eerste spade in de grond gestoken voor een kerkgebouw op het tempel terrein naast de villa, waarin onder anderen de tempelpresident en zijn vrouw wonen.

De spaden werden bij deze plechtigheid ter hand genomen door president Johann Wondra, ringpresident Horst-Dieter Sperling, gemeentepresident Thomas Schoen, dominee Dieter Frey en gemeenteraadslid Horst Denfeld.

Het kerkgebouw krijgt een kapel met 250 zitplaatsen. Onder het gebouw komt een parkeergarage. De bouw zal een jaar duren.

Erste spade voor opleidingsinstituut voor zendelingen in Brazilië

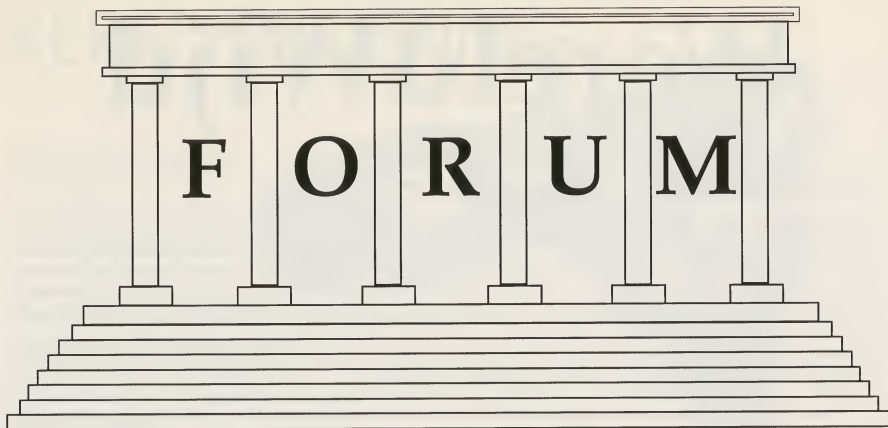
Ouderling James E. Faust van de Raad der Twaalf heeft op 27 augustus de eerste spade in de grond gestoken voor een opleidingsinstituut voor zendelingen in Brazilië.

Het zeven verdiepingen tellende gebouw komt in Noord-Sao Paulo en zal in 1995 worden opgeleverd. Het instituut terrein ligt ongeveer 15 kilometer van de Sao Paulo-tempel.

Het gebouw zal maximaal 900 zendelingen kunnen herbergen.

Een nagekomen foto van het scouting-kamp van het District Antwerpen, dat van 13-23 augustus heeft plaatsgevonden rond, op en in het Veerse Meer in Zeeland. De jongemannen hebben de tijd van hun leven gehad.

forum (Lat.), o., 1. (oorspr.) markt, plein te Rome, m.n. dat tussen Kapitoel en Palatijn waar het volk samenkwam om de publieke zaken te bespreken, recht te doen enz.; vand. oneig. voor openbare gerechtsplaats: *iets brengen voor het forum der publieke opinie*, het in openbaar bespreken; - (rechtst.) *het forum van de eiser*, het bevoegde gerecht, de bevoegde rechter; - 2. (-s), bijeenkomst waarop een of meer deskundigen c.q. kunstenaars een inleiding houden over een bep. onderwerp en daarna daarover in discussie treden met het publiek; - ook voor de groep deskundigen zelf: *de vraag wordt aan het forum voorgelegd*; - avond, m. (-en); -bijeenkomst, v. (-en); -discussie, v. (-s); -gesprek, o (-ken); -lid, o, (...leden).

Hoe u de harmonie in het gezin kunt bewaren terwijl u een opstandige tiener in het gareel houdt

We hebben drie tieners in ons gezin. Die jongste, die nu 17 is, rebelleert al vanaf zijn 13e. Wij als ouders hebben zo onze ups en downs gehad en heel wat geleerd. We hebben te maken gekregen met tabak, alcohol, drugs, onzedelijk gedrag, winkeldiefstal en spijbelen. Onze andere twee kinderen hebben niets op met dergelijk rebels gedrag. En dat had bij tijden nogal wat spanningen tussen de kinderen, en tussen ons en de kinderen, tot gevolg. Wij hebben er het volgende van geleerd:

* Houd van alle kinderen. Sta niet toe dat het rebelse kind alle liefde, zorg en energie absorbeert. De gehoorzame kinderen verdienen voortdurend de lof en de verzekering dat ook zij geliefd zijn. Soms is het noodzakelijk om zich op het rebelse kind te concentreren, maar daarna moet de aandacht ook weer

uitgaan naar de andere kinderen.

- * Moedig de gehoorzame kinderen aan hun rebelse broer of zus lief te hebben, zonder het verkeerde gedrag aan te moedigen of goed te keuren.
- * Zoek troost in het bijwonen van de kerkdiensten, schriftstudie, gebed en het bezoeken van de tempel. Wij leggen de namen van onze kinderen op de gebedsrol in de tempel.
- * Besef dat onvoorwaardelijke liefde de beste manier is om onze kinderen tegemoet te treden.

Onze bisschop biedt enorm veel steun. Professionele hulp is soms nuttig gebleken. Het eind van onze beproeving is nog niet in zicht. Toch zijn we er zeker van dat ons kind zich zal veranderen en terug in de kudde zal komen.

— Naam bekend bij de redactie, Utah

Sta geen machtsstrijd toe. Doet u dat wel, dan hebt u bij voorbaat al verloren. Niemand is er bij gebaat. U vermijdt een machtsstrijd door te luisteren en begrip te tonen. Dat is meer dan woorden horen; luister naar de boodschap.

Door een machtsstrijd te negeren, zult u de verschillen beter kunnen oplossen en een lans kunnen breken voor constructieve samenwerking. Daardoor zal er harmonie in het gezin zijn. Machtsstrijd heeft niets op met samenwerking. Bij machtsstrijd zegt men: 'Jij doet wat ik zeg.' Een oogmerk van het opvoeden van kinderen is hun te leren onafhankelijk te zijn.

— Jerry L. Benson, New Milford (Connecticut)

Als bisschop is het mij duidelijk geworden dat een gezin samen moet blijven bidden en studeren in de Schriften. Onvoorwaardelijke liefde is belangrijk. Laat de tiener weten dat u van hem of haar houdt, ongeacht wat hij of zij doet.

Bovendien is het van belang thuis uw normen niet te verlagen. Harmonie thuis komt door de aanwezigheid van de Geest. De gezinsleden behoren te proberen de gezinsregels en de beginselen van het evangelie te gehoorzamen.

— Lyle Braithwaite, West Valley City (Utah)

1 *Houd onvoorwaardelijk van uw kind; besef dat het een kind van God is.*

2 *Zorg voor gezinsavond, schriftstudie en gebed.*

3 *Toon liefde en besteed aandacht aan alle kinderen.*

4 *Vergelijk de opstandige tiener niet met gehoorzame kinderen.*

Wij kunnen jongeren niet altijd in bescherming nemen tegen de gevolgen van hun keuzen, zelfs niet als die gevolgen pijnlijk zijn. De tienerjaren zijn belangrijke vormingsjaren. Als opstandigheid destructieve vormen aanneemt en de andere kinderen in het gezin nadelig beïnvloedt, moeten we de regels thuis liefdevol maar resoluut onderstrepen. We moeten rebelse jongeren duidelijk maken dat zij de gevolgen onder ogen moeten zien — zoals het verliezen van ons vertrouwen. Om de harmonie te bewaren leggen we aan de andere kinderen uit waar hun broer of zus doorheen gaat en beantwoorden we hun vragen. We moeten gezinsavond en -gebed blijven houden. Betrek zoveel mogelijk kinderen bij die activiteiten. Druk de andere kinderen op het hart niet te denken dat ze beter zijn dan de opstandige tiener. En dat begint met de houding van de ouders.

— Anne Adele Coleman, Batavia (Illinois)

Schrijf ons als u goede ervaringen of praktisch succes met een van de onderstaande onderwerpen hebt.

Februari: Hoe u kinderen kunt stimuleren hun potentieel te bereiken zonder hun kind-zijn geweld aan te doen.

Maart: Hoe u uw kinderen kunt betrekken in het werk voor hun voorouders.

Stuur uw bijdrage naar het Kerkelijk Vertaalbureau, postbus 224, 3430 AE NIEUWEGEIN, telefax 03402-45883. De redactie behoudt zich het recht voor de bijdragen te redigeren en in te korten; ze worden niet teruggestuurd. De gebruikte bijdragen moeten niet gezien worden als officiële kerkleer. Ze moeten steeds zes weken voor de verschijningsdatum in ons bezit zijn.

Nederland

Geert De Vylder Zendingengebied Amsterdam, Noordse Bosje 16, 1211 BG Hilversum, Nederland

Griekenland

Annelies Uijterlinde Zendingengebied Athene Griekenland, Papadiamanti Straat 4, Paleo Psychiko 15452, Athene, Griekenland

Duitsland

Koos Bogaerts Deutschland-Mission Hamburg, Rugenbarg 7A, 22549 Hamburg, Duitsland

Anton en Annie van Dam Talstrasse 64, 61381 Friedrichsdorf, Duitsland
Cees en Sigrid van der Put Talstrasse 64, 61381 Friedrichsdorf, Duitsland

Canada

Dennis van der Put Canada Halifax Mission, 202 Brownlow Ave., Unit F, Dartmouth, Nova Scotia, B3B 1T5, Canada

Indonesië

Cornelis en Suze van Geenen Singapore Mission, 253 Bukit Timah Road, Singapore 1025

Groot-Brittannië

Patrick Flanegin England Birmingham Mission, 185 Penslane, Walmley, Sutton Coldfield, D76 8JU, Engeland

Sylvain Gfeller England Manchester Mission, Paul House, Stockport Road, Timperley, Altrincham, Cheshire, WA15 7UP, Engeland

Lieve Gidts England Bristol Mission, Southfield House, 2 Southfield Road, Westbury-on-Trym, Bristol, BS9 3BH, Engeland

Richard Heil England Manchester Mission, Paul House, Stockport Road, Timperley, Altrincham, Cheshire, WA15 7UP, Engeland

Petra Hotting England London Mission, 64-68 Exhibition Road, London, SW7 2PA, Engeland

Nicole Kuurstra England Leeds Mission, Technocentre, Station Road, Horsforth, Leeds, Yorkshire, LS18 5BJ, Engeland

Sven Liegeois England London Mission, 64-68 Exhibition Road, London, SW7 2PA, Engeland

Peter Mesotten England Manchester Mission, Paul House, Stockport Road, Timperley, Altrincham, Cheshire, WA15 7UP, Engeland

Emilio Nicoli England Manchester Mission, Paul House, Stockport Road, Timperley, Altrincham, Cheshire, WA15 7UP, Engeland

Pepijn Piller England Bristol Mission, Southfield House, 2 Southfield Road, Westbury-on-Trym, Bristol, BS9 3BH, Engeland

Jürgen Reimer England London South Mission, 484 London Road, Mitcham, Surrey, CR4 4ED, Engeland

Christopher Woodman England Birmingham Mission, 185 Penslane, Walmley, Sutton Coldfield, D76 8JU, Engeland

Nieuwe zending

Naam: Eelco Schellinga
Unit: Den Haag
Zendingengebied: Carlsbad Californië
Aanvang zending: 22 juli
Opleidingsinstituut: Provo

België

Ezra Karsen Zendingengebied Antwerpen, Appelmannsstraat 24, B-2018 Antwerpen

Jolanda Kramer Zendingengebied Antwerpen, Appelmannsstraat 24, B-2018 Antwerpen

Christiaan Plug Zendingengebied Antwerpen, Appelmannsstraat 24, B-2018 Antwerpen

Verenigde Staten

Ramon van Damme Utah Provo Mission, 2500 North University Avenue, Suite 100, Provo, Utah 84604, USA

Bert Keuter Indiana Indianapolis Mission, P.O. box 495, Carmel, Indiana 46032, USA

Eelco Schellinga Carlsbad California Mission, 785 Grand Ave. # 204, Carlsbad, Californië, USA

Arjen Koens Arizona Tempe Mission, P.O. box 27056, Tempe, Arizona 85282, USA

Judith van Vliet Temple Square, 50 West North Temple Street, Salt Lake City, Utah 84150, USA

VERBONDSVROUWEN

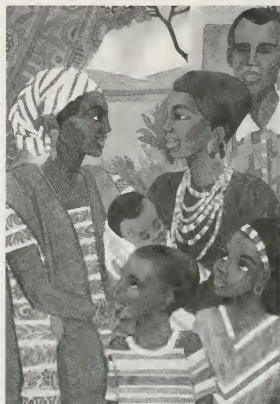
Juch, wereld, juch!' 'Weest niet bevreesd, want zie, ik verkondig u grote blijdschap, die heel het volk ten deel zal vallen' (Lucas 2:10; cursivering toegevoegd). Dit is de tijd dat de wereld de vreugdevolle komst van onze Heiland viert. Het is gepast om na te denken over de manieren waarop onze Hemelse Vader en zijn Zoon blijdschap en zin in ons leven brengen. Een van die manieren is door verbonden.

Toen Maria zei: 'Zie, de dienstmaagd des Heren; mij geschiede naar uw woord' (Lucas 1:38), legde zij in wezen de belofte af, of sloot zij een verbond, om te doen wat de Vader van haar verlangde. Wegens haar verbond kwamen er een vreugde en zin in haar leven die zij, een jong meisje uit Galilea, zich nooit had kunnen indenken.

VERBONDEN NAKOMEN BRENGT VREUGDE MET ZICH MEE

Het eerste verbond dat wij sluiten, is het doopverbond. Wij nemen de naam van Christus op ons en verbinden ons Hem te volgen. Wij vernieuwen dat verbond bij het avondmaal. Op zijn beurt belooft onze Hemelse Vader dat zijn Geest bij ons zal zijn. Die Geest voert ons tot vrede temidden van vrees, tot vreugde temidden van verdriet. De verbonden die wij in de tempel sluiten, voeren tot verdere kennis en vreugde.

Een aantal ZHV-zusters in Ghana heeft inderdaad de vreugde ondervonden van het nakomen van verbonden,

ILLUSTRATRICE: LORI WING

zelfs onder moeilijke omstandigheden. In 1989 bracht de regering van Ghana hangsloten aan op de deuren van de kerkgebouwen en verbood de heiligen der laatste dagen om te vergaderen en hun godsdienst na te leven. De vervolging van de leden van de kerk was groot. Maar zusters zoals Faustina Otoo gaven blij van hun nog grotere toewijding: 'Ik ben zo blij dat ik in deze tijd leef en dit alles meemaak. Er is ons altijd verteld dat wij hier de pioniers waren.'

De leden van de kerk vonden manieren om te laten zien hoezeer zij de kerk waren toegedaan. Zij hielden thuis vergaderingen, bestudeerden de Schriften en lazen over de geschiedenis van de kerk. Zuster Emma Twereboakodua, de ZHV-presidente van een gemeente in Nsawam, schreef in die tijd: 'Ik bezoek steeds de actieve zusters, die allemaal vol goede moed zijn. (...) Ik heb geprobeerd beter en meer te vasten en te bidden dan ooit tevoren. Mijn geloof is geweldig toegenomen.'

Alles wat mij altijd ergerde, doet dat nu niet meer; boosheid en frustratie hebben geen vat meer op mij. Dat zijn zegeningen die ik in deze benarde tijd heb verkregen.' Het vergaderverbod is in december 1990 opgeheven.

• *Wanneer hebt u de vreugde gevoeld van het bewaren van uw verbonden?*

VERBONDEN BRENGEN ONS DICHTER BIJ GOD

Bij het doopverbond beloven wij ook de twee grote geboden te onderhouden: God en onze naasten liefhebben. (Zie Mosiah 18:8-9.) Die verbonden kunnen ons dichterbij God brengen.

Een jonge vrouw ontdekte dat zij een geest van afbrekende kritiek had ontwikkeld die haar geestelijke vooruitgang belemmerde. Bij het nemen van het avondmaal beloofde zij de Heer een week lang thuis niemand te bekritisieren. Iedere week zette zij zich opnieuw in voor dat doel en vroeg de Geest bij haar te zijn. Langzaam maar zeker, en met veel moeite, overwon zij die zwakte. Nu is zij voor haar vrienden een voorbeeld van iemand die zich nooit onvriendelijk over anderen uitlaat.

Naarmate onze verbonden met God het uitgangspunt van ons leven worden, zullen onze woorden en ons gedrag de goedheid van God weerspiegelen, alsmede de gemoedrust en vreugde die Hij belooft aan allen die Hem volgen.

• *Hoe wordt uw begrip van Gods liefde voor u vergroot door de verbonden die u hebt gesloten?* □

JOSEPH FIELDING SMITH

EEN BEMINNELIJK DISCIPEL

Leon R. Hartshorn

Er bestaat geen genezing voor de ellende van de wereld dan alleen het evangelie van de Heer Jezus Christus. Onze hoop op vrede, op stofelijke en geestelijke welvaart en op een uiteindelijk erfoegd in het koninkrijk van God, is alleen te vinden in en door het herstelde evangelie.'

Dat is het getuigenis dat president Joseph Fielding Smith, tiende president van de kerk, de wereld voor de laatste keer gaf tijdens de aprilconferentie van 1972. Drie maanden later stierf hij.

President Smiths getuigenis was gevormd door zijn levenslange dienst in de Heer en geworteld in een unieke

Als kleine jongen kreeg Joseph Fielding Smith een exemplaar van het Boek van Mormon van zijn vader. Tegen de tijd dat hij tien werd, had hij het boek al twee keer gelezen.

kerkelijke nalatenschap: zijn vader, Joseph F. Smith, had de kerk gepreseed van 1901 tot 1918, en zijn grootvader was de broer van de profeet Joseph Smith, Hyrum.

'OP MIJN MOEDERS SCHOOT'

Joseph Fielding Smith werd geboren op 19 juli 1876 in Salt Lake City uit Joseph F. Smith en Julina Lambson Smith. Zijn toewijding aan de Heer is al in zijn vroege jeugd begonnen.

'Op mijn moeders schoot heb ik de profeet Joseph Smith en mijn Verlosser leren liefhebben,' zou hij later vertellen. 'Mijn grootmoeder (Mary Fielding) Smith heb ik nooit gekend. Dat heb ik altijd betreurd daar zij een van de hoogstaandste vrouwen was die ooit hebben geleefd. Haar lieve zuster heb ik echter wel gekend, mijn tante Mary Thompson, en als kind ging ik vaak bij haar thuis op bezoek. Ik zat dan aan haar voeten terwijl zij verhalen ver-

telde over de profeet Joseph Smith. Ik ben haar zeer dankbaar voor die ogenblikken.'

Al vroeg in zijn leven besloot hij de Schriften te gaan lezen. Volgens zijn zuster Edith had hij het Boek van Mormon op zijn tiende jaar al tweemaal gelezen.

'Als kleine jongen,' vertelde hij later, 'toen ik nog te jong was voor het Aäronisch priesterschap, gaf mijn vader mij een exemplaar van het Boek van Mormon, met het verzoek het te lezen. Dankbaar nam ik deze kroniek van de Nephieten aan en legde mijn erop toe de opgedragen taak te vervullen. Er zijn toen meteen al bepaalde passages in mijn geheugen gegrift die ik nooit meer ben vergeten.'

EVANGELIEVORSER EN LEIDER

Die prille ervaringen met de Schriften hebben bijgedragen tot Joseph Fielding Smiths voorbereiding

op een leven vol evangeliestudie en evangelische publikaties. Hij is 49 jaar lang werkzaam geweest als kerkhistoricus en stond in heel de kerk bekend om zijn uitzonderlijke kennis van de geschiedenis en leer van de kerk. Zijn eerste boek zag het licht in 1901, zijn laatste in 1970. In de tussentijd heeft hij 69 jaar schreef hij in totaal 25 boeken. Een aantal van zijn werken zijn klassiek geworden voor allen die zich willen verdiepen in de Schriften en de geschiedenis van de kerk.

Naast zijn werk als historicus en evangelievorscher, maakte Joseph Fielding Smith de vervulling mee van een gedeelte van zijn patriarchale zegen, waarin stond: 'Het zal uw taak zijn om in raadsvergaderingen met uw broeders bijeen te komen en onder het volk te presideren.' In 1910, op 33-jarige leeftijd, werd hij geroepen om een vacature in de Raad der Twaalf te vervullen. Ruim zestig jaar heeft hij trouw gediend als apostel van de Heer Jezus Christus. Negentien jaar lang droeg hij de zware verantwoordelijkheid de Raad der Twaalf te presideren. Vijf van die jaren was hij tevens raadgever in het Eerste Presidium. Op 23 januari 1970, 93 jaar oud, werd hij geroemd en aangesteld als president van de kerk, de roeping die hij vervulde tot aan zijn dood op 2 juli 1972.

'DE TEDERHEID VAN ZIJN ZIEL'

Door zijn onwrikbare verdediging van de wetten en beginselen van de Heer, werd hij door sommigen wel als wat streng beschouwd. Niets echter

was meer in tegenspraak met zijn ware aard. Zij die hem van nabij kenden, wisten dat hij een zeer voorkomend man was en buitengewoon medelevend, liefhebbend en vergevensgezind.

Dit wordt gestaafd door de uitspraak die aan meer dan één van zijn vrienden wordt toegeschreven: 'Als ik door een van mijn medemensen moet worden geadviseerd, laat het dan Joseph Fielding Smith zijn.'

In 1956 publiceerden enkele leden van de Raad der Twaalf een huldeblijk aan hem. Daarin zeiden zij onder andere:

'Konden alle leden van de kerk maar de grote tederheid van zijn ziel voelen en zijn diepe bezorgdheid voor het welzijn van de behoeftigen en allen die in nood verkeren. Hij heeft alle heiligen lief en laat nooit af voor de zondaar te bidden.

'Met opmerkelijk onderscheidingsvermogen schijnt hij slechts twee maatstaven te kennen bij het nemen van definitieve beslissingen: Wat zijn de wensen van het Eerste Presidium? en, Wat is het beste voor het koninkrijk van God?'

EEN ZONNIGER ZIJDE

Naast zijn ernstige en leergierige aard had de persoonlijkheid van president Smith echter een zonniger zijde. Hij had een geweldig gevoel voor humor dat hij veelvuldig en spontaan gebruikte.

Op een keer reisde president Smith terug van een conferentie in Californië met een boterhamzakje

vol olijven die hij onderweg had geplukt. Opgetogen over zijn vondst en, zoals steeds, verlangend om met anderen te delen, vroeg hij een van zijn broeders of hij ooit 'een olijf zo van de boom had gegeten.' Dat had zijn argeloze slachtoffer niet, dus nam hij een fikse hap uit een van de verse olijven. Het was, uiteraard, nogal een bittere ervaring. Toen er een grimas op het gezicht van de betreffende broeder verscheen, vroeg president Smith heel onschuldig: 'Wat is er? Heb je een slechte getroffen? Hier, neem er nog een.'

ZORGZAME ECHTGENOOT

Naast zijn werk voor de kerk legde Joseph Fielding Smith zich ijverig toe op zijn taken als echtgenoot en vader. In april 1898 trad hij op 22-jarige leeftijd in het huwelijk met Louie Emyla Shurtliff. Toen hij nog maar een jaar getrouwd was, werd hij op 12 mei 1899 door zijn vader tot zeventig geroemd. De volgende dag vertrok hij naar het zendingsveld. Het brengen van zo'n offer was voor president Smith toen stellig niet gemakkelijker dan het nu voor ons zou zijn. Hij aanvaardde zijn roeping, was twee jaar werkzaam in het District Nottingham in Engeland en keerde in juni 1901 terug naar huis.

Onmiddellijk na zijn terugkeer aanvaardde president Smith een betrekking op het kantoor van de kerkhistoricus, waar hij uiteindelijk een groot deel van zijn leven zou doorbrengen. Nog meer verantwoordelijkheid volgde in 1907 toen hij benoemd

Joseph Fielding Smith stond bekend om zijn uitzonderlijke kennis van de geschiedenis en leer van de kerk. Zijn eerste boek zag het licht in 1901, zijn laatste in 1970. Hij bereidde zijn werk vlijtig voor op een oude schrijfmachine.

werd tot secretaris van de Genealogical Society of Utah.

In de bijna tien jaar dat Joseph Fielding Smith getrouwd was met zijn eerste vrouw, Louie, werden er twee dochters geboren. Zij stierf twee jaar voordat hij lid werd van het Quorum der Twaalf Apostelen.

Op 2 november 1908 trouwde hij met Ethel Georgina Reynolds. Zij werd moeder van vijf zoons en vier dochters en is 29 jaar lang zijn levensgezellin geweest. Zij stierf op 26 augustus 1937.

Op 12 april 1938 trad ouderling

Smith ten slotte in het huwelijk met Jessie Evans, een bekende zangeres en lid van het Tabernakelkoor. Als geboren gastvrouw met een levendig en opgewekt karakter, stond zij haar man 33 jaar lang terzijde. Altijd stond ze klaar om hem te bemoeiden en te verzorgen met een ontroerende liefde en toewijding. Zij heeft het nog mogen beleven dat hij president van de kerk werd en reisde overal met hem naartoe bij de vervulling van zijn vele kerkelijke plichten. Zij deelde daarbij niet alleen in zijn drukke werkzaamheden, maar ook in

het warme onthaal van de heiligen in de verschillende landen. Toen zij op 3 augustus 1971 aan een hartkwaal overleed, deelden miljoenen mensen in de eenzaamheid en het verdriet van president Smith.

Toen president Herhaald B. Lee, die president Smith als raadgever in het Eerste Presidium terzijde stond, zijn leedwezen aan de profeet kenbaar maakte over diens verlies, verzekerde president Smith zijn vriend dat de Heer hem kracht zou geven om zijn taak te vervullen. 'Weet je,' zei hij, 'ik heb dit al eens eerder meegeemaakt.'

ZACHTAARDIG MAN

Toch komt wellicht de beste beschrijving van iemands karakter van degenen die met hem samenleefden. In 1932 zei zijn vrouw Ethel:

'U vraagt mij iets te vertellen over de man die ik ken. Ik heb vaak gedacht dat de mensen na zijn heengaan zullen zeggen: "Het was een heel goed mens, oprecht, rechtzinnig enz." Zij zullen over hem spreken zoals de buitenwereld hem kent; maar de man die zij in gedachten hebben, is heel anders dan de man die ik ken. De man die ik ken, is een vriendelijke, liefdevolle echtgenoot en vader, die geen grotere ambitie in het leven heeft dan zijn gezin gelukkig te maken, en in zijn streven daarnaar zichzelf helemaal wegijfert. Hij is de man die een zeurderig kind in slaap sust, die de kleintjes voor het slapen gaan verhaaltjes vertelt, die nooit te moe is of het te druk heeft om 's avonds laat op te blijven of 's och-

tends vroeg op te staan om de grotere kinderen te helpen als zij moeilijkheden hebben met hun huiswerk. Als er iemand ziek is, waakt de man die ik ken met tedere zorg over de patiënt en bedient hem op zijn wenken. De kinderen huilen altijd om hun vader, want zij voelen zijn nabijheid als een wondermiddel tegen alles wat zij maar kunnen mankeren. Zijn handen verbinden de wonden; zijn armen bemoedigen de lijdenden; zijn stem leest hun vriendelijk de les wanneer zij fouten begaan, totdat zij hebben geleerd er vreugde in te scheppen die dingen te doen die hem blij maken.

‘De man die ik ken is buitengewoon zachtaardig, en als hij meent iemand iets te hebben aangedaan, is geen afstand hem te groot om erheen te gaan en met liefdevolle woorden of vriendelijke daden de toegebrachte schade te herstellen. Hij heet de jonge mensen graag welkom bij hem thuis en is gelukkig wanneer hij actuele onderwerpen met hen kan bespreken – sport of waar ze zich ook maar voor interesseren. Hij geniet van een leuk verhaal en ziet meteen de humor van een bepaalde situatie in. Hij lacht graag en vindt het ook niet erg wanneer er om hem gelachen wordt. Hij staat altijd klaar om aan elke gezonde activiteit deel te nemen.

‘De man die ik ken, klaagt nooit, is onzelfzuchtig, hoffelijk, attent, medelevend en doet alles wat in zijn vermogen ligt om het leven voor zijn geliefden vreugdevol te maken. Dat is de man die ik ken.’

President Smith en zijn vrouw Jessie, die zangeres was, deden de heiligen vaak een groot plezier door een duet te zingen. Haar dood in 1971 werd betreurd door velen die haar opgewekte, liefhebbende aard hadden leren kennen.

‘WAT HEB IK MIJN HEILAND LIEF’

Een van president Smiths zoons heeft ons dit aangrijpende inzicht gegeven in zijn vaders karakter en in de bron van zijn grote innerlijke kracht:

‘Als kinderen hebben wij hem zo vaak horen zeggen: “Als de mensen in de wereld maar eens iets zouden begrijpen van de beproevingen, de kwellingen en de zonden die de Heer voor ons welzijn op Zich heeft genomen.” Telkens wanneer hij daarover sprak, schoten de tranen hem in de ogen.

Toen ik een paar jaar geleden eens alleen met mijn vader in zijn studeerkamer zat, merkte ik dat hij in diep gepeins verzonken was geweest. Ik aarzelde om het stilzwijgen te verbreken, maar uiteindelijk deed hij dat zelf. “O, jongen, ik wou dat je afgelopen donderdag erbij had kunnen zijn toen ik met de algemene autoriteiten in de tempel bijeen was. O, als je hen eens had kunnen horen getuigen van hun liefde voor hun Heer en Heiland, Jezus Christus.” Daarna boog hij zijn hoofd, terwijl de tranen over zijn wangen vloeiden en op zijn overhemd druppel-

den. Na een korte stilte zei hij, schuddend met zijn gebogen hoofd: "O, wat heb ik mijn Heer en Heiland, Jezus Christus, lief?"

De man die de wereld en de kerk kende, stond nooit toe dat zijn stijgende leeftijd hem afhielden van zijn plicht. Tijdens zijn presidentschap zette hij zijn reizen voort en bleef hij zijn getuigenis van het evangelie met anderen delen. Onder zijn leiding vond de eerste gebiedsconferentie van de kerk plaats in Manchester (Groot-Britannië); werden de tempels in Ogden en Provo ingewijd; werd de eerste ring in Azië – de Ring Tokio – georganiseerd; werd de maandagavond bestemd als gezinsavond; werden de LDS Social Services gereorganiseerd; werd het Zendingsgebied Italië-Noord geopend; de zondagsschool gereorganiseerd; en de afdeling interne communicatie van de kerk in het leven geroepen.

In zijn laatste conferentietoespraak zei deze vriendelijke, liefdevolle dienst-knecht van de Heer, sprekend vanuit zijn persoonlijke ervaring: 'Geen enkel werk dat wij kunnen doen, is belangrijker dan de prediking van het evangelie en de opbouw van de kerk en het koninkrijk van God op aarde.'

Ja, president Smith heeft zijn leven gewijd aan dat allerbelangrijkste werk. 'Mijn leven lang heb ik de beginselen van het evangelie bestudeerd en erover nagedacht, en getracht de wetten van de Heer na te leven. Dientengevolge is er in mijn hart een grote liefde ontstaan voor Hem en voor zijn werk, en voor allen die ernaar streven zijn doeleinden op aarde te bevorderen.' □

HOOGTEPUNTEN IN HET LEVEN VAN JOSEPH FIELDING SMITH (1876–1972)

Jaar	Leeftijd	Gebeurtenis
1876	—	19 juli: geboren te Salt Lake City (Utah).
1897	21	Geordend tot ouderling.
1898	22	26 april: trouwt met Louie Emyla Shurtliff.
1899–1901	22–24	Op zending in Engeland.
1901	25	Medewerker op het kantoor van de kerkhistoricus.
1906	30	Wordt assistent-kerkhistoricus.
1908	32	Zijn eerste vrouw, Louie, sterft. 2 november: trouwt met Ethel Georgina Reynolds.
1910	33	7 april: door zijn vader tot apostel geordend.
1919	43	Aangesteld als raadgever in het presidium van de Salt Lake-tempel.
1921–1970	44–93	Werkzaam als kerkhistoricus.
1934	57	Wordt president van de Genealogical Society.
1937	60	Zijn tweede vrouw, Ethel, sterft.
1938	61	12 april: trouwt met Jessie Ella Evans.
1939	63	Maakt een rondreis door Europa vlak voor het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog; geeft leiding aan de evacuatie van alle niet-Europese zendelingen.
1945	68	Wordt president van de Salt Lake-tempel.
1951	74	Wordt president van het Quorum der Twaalf.
1955	79	Maakt een rondreis door het Verre Oosten en wijdt vier landen toe aan de prediking van het evangelie.
1965	89	Wordt raadgever van president David O. McKay in het Eerste Presidium.
1970	93	Gesteund als president van de kerk.
1971	94	Presideert in Manchester (Groot-Britannië) de eerste gebiedsconferentie van de kerk. Zijn derde vrouw, Jessie Evans Smith, sterft.
1972	95	2 juli: sterft in Salt Lake City.

BRONNEN

1. Joseph Fielding McConkie, 'Joseph Fielding Smith', in *The Presidents of the Church*, bezorgd door Leonard J. Arrington, Salt Lake City: Deseret Book Company, 1986.
2. 'Joseph Fielding Smith', *Encyclopedia of Mormonism*, New York: Macmillan Publishing Company, 1992.
3. 'Joseph Fielding Smith', in *Mijn koninkrijk zal voortgaan: lessen in kerkgeschiedenis* (PCSS56G9DU).
4. Bryant S. Hinckley, 'Joseph Fielding Smith', *Improvement Era*, juni 1932, blz. 459.

HIJ LEEFT

... en heeft ons lief. Hoeveel precies, ontdekte ik toen ik Hem het meest nodig had.

Sally J. Odekirk

Op zekere dag begonnen we onze ochtendseminarie met een bijzondere godsdienstoefening over de Heiland. Toen het meisje dat de leiding had haar getuigenis over Christus had gegeven, vroeg ze ons allemaal ook onze gevoelens aan de klas te vertellen. Onze leraar, broeder Pratt, voegde zijn getuigenis eraan toe en onderstreepte dat ieder van ons moest weten dat Christus voor ons persoonlijk was gestorven.

Terwijl ik luisterde naar de verschillende getuigenissen, werd ik mij ervan bewust dat ik niet echt zeker was van mijngetuigenis van de Heiland. Ik had altijd de kerkvergaderingen en seminarie bijgewoond. En ik dacht wel dat Jezus Christus de Zoon was van onze Hemelse Vader en ons grote voorbeeld. Maar echt weten dat Hij mijn Heiland was – iemand die onontbeerlijk is voor mijn zaligmaking, dat was iets totaal anders.

Ik slaagde erin die ochtend een paar woorden te zeggen. De paar dagen daarop dacht ik na over die ervaring en bad ik om het echt zelf te mogen weten. Ik kreeg het warme gevoel dat de kerk waar was en dat ik moest leven naar de dingen die ik daar leerde. Dat antwoord deed me goed en ik besloot dat een getuigenis van het evangelie en de normen van de kerk voldoende was. Maar de noodzaak voor een Heiland begreep ik nog steeds niet.

Enkele jaren later, toen ik het huis uit was, kreeg ik te maken met een ernstige persoonlijke crisis die mij, zowel emotioneel als geestelijk, veel pijn deed. Zonder het noodzakelijke geloof in Christus om mij te leiden, voelde ik me eenzaam en verloren. Ik was enige tijd daarvoor opgehouden met bidden en had onlangs besloten niet meer naar de kerk te gaan.

Op dat moment kwamen mijn huisonderwijzers, Dan en Terry, langs. Ik voelde me een beetje opgelaten omdat ik

die dag niet naar de kerk was geweest en geen aannemelijk excuus had voor mijn afwezigheid. Omdat de Geest hun had laten weten dat er iets behoorlijk mis was, stonden zij erop mij een boodschap te geven die mij kennelijk op het lijf was geschreven. Ze bleven een poosje napraten en spraken voor hun vertrek een krachtig gebed uit. Omdat de Geest nog even bij me bleef, was ik hoopvoller gestemd dan in lange tijd het geval was geweest.

Ik wilde die Geest graag bij me houden en raapte dus de laatste restjes van mijn geloof bij elkaar om een gebed op te zenden. Omdat ik al een tijd niet had gebeden, verwachtte ik eigenlijk geen antwoord. Maar terwijl ik neergeknield was en bad, verdween het deprimerende gevoel en voelde ik een overweldigende warmte mijn hart binnenstromen. Totale liefde en begrip vulden de kamer. De diepte en de kracht van de liefde van de Heiland verwonderden mij. Wat kende Hij me goed!

Er was geen plaats voor misverstand of twijfel toen Hij mij liet weten al mijn problemen te begrijpen. Plotseling kwamen er woorden in mijn gedachten die mij vertelden welke mogelijkheden tot verbetering ik had. En de Heiland beloofde mij alle hulp die ik nodig had. Ik kwam te weten dat er inderdaad een liefdevolle Hemelse Vader en een Heiland, Jezus Christus, bestonden, en dat zij ons allemaal persoonlijk kennen. Ik leerde ook dat naarmate wij geloof in Hen oefenen, zij ons de hulp zullen geven die wij nodig hebben. Tevens wist ik dat we, wat er ook gebeurt, altijd moeten blijven bidden. Hoewel ik nog de nodige problemen had om te overwinnen, wist ik dat de Heiland er was en klaarstond om te helpen. Sinds die tijd heb ik nooit meer het gevoel gehad dat ik alleen stond met mijn moeilijkheden. Ik kan nu zeggen, net als de lofzang, 'Ik weet dat mijn Verlosser leeft.' En daar ben ik dankbaar voor. □

De weg naar Betlehem

D. Kelly Ogden

Onlangs heb ik gelopen op de weg die Maria en Jozef op die gedenkwaardige reis voerden van Nazaret naar Betlehem.

Eeuwenlang hadden de Joden gewacht op de vervulling van Jesaja's messiaanse belofte dat een jonkvrouw zwanger zou worden en een zoon zou baren, en dat zijn koninkrijk tot in de eeuwigheid op de troon van David zou worden gegrondvest. (Zie Jesaja 7:14; 9:6-7.)

Het weinig bekende stadje Nazaret in Galilea was de plaats waar de engel Gabriël de vervulling van de profetie kwam verkondigen, ja, om de belangrijkste geboorte in de geschiedenis van de wereld aan te kondigen. Gabriël vermeldde dat de God des hemels een

De velden van de herders bij Betlehem. In het Hebreeuws betekent *Betlehem* 'huis van brood', een toepasselijke naam voor de geboorteplaats van Christus, die zelf het 'brood des levens' was (Johannes 6:35). Christus' voorvader, David, was ook hier geboren, had er zijn vaderschapen gehoed en had gezegd: 'De Heer is mijn herder.'

Een gereconstrueerd huis in Galilea uit de tijd van Jozef en Maria (*links*). In precies zo'n kamer heeft Gabriël Maria gezegd dat zij het leven zou schenken aan de Zoon van God.

De vlakte van Jizreël (*rechts-boven*). Vermoedelijk hebben Jozef en Maria vanuit Nazaret ongeveer 16 kilometer in zuidoostelijke richting gelopen om deze vlakte te doorkruisen. Veel gebeurtenissen uit de Bijbel hebben hier plaatsgevonden: Gideon zonderde er zijn 300 mannen af, koning Saul werd er gedood in de strijd en Elia profeteerde er tegen Achab en Izebel.

Halverwege het Jordaandal (*rechtsonder*). Jozef en Maria zullen ongeveer 80 km in zuidelijke richting hebben afgelegd in dit dal. Hun pad liep evenwijdig aan de Jordaan (niet zichtbaar op deze foto), die midden in het dal een diepe trog heeft gevormd. Jezus heeft Zich later in de Jordaan laten dopen ten oosten van Jericho.

FOTOGRAF: D. KELUS ZIGDEN

FOTOGRAF: D. KELLY LEBBEY

Zoon in deze sterfelijke wereld zou verwekken, en dat Maria de moeder van Gods Zoon zou zijn. (Zie Lucas 1:35.)

Er werd geprofeteerd dat de Messias in Nazaret zou worden verwekt (zie 1 Nephi 11:13–21) en dat Hij Nazoreeër zou heten (zie Matteüs 2:23). Jezus werd verwekt en groeide in Nazaret op ter vervulling van de profetie.

Nog een profetie moest worden vervuld. Het was alom bekend dat de beloofde Messias te Betlehem in Judea op

aarde zou komen. (Zie Micha 5:2 en Johannes 7:42.) Daar Maria op het punt stond haar eerste kindje te baren en heel verlangend zou zijn om dat thuis, dicht bij haar eigen moeder en familie, plaats te laten vinden, hoe kon dan de profetie van de geboorte worden vervuld in Betlehem, 160 km daarvan? Het was geen toeval dat de Romeinse overheid besloot de bevolking te laten inschrijven met het oog op de belasting, waardoor duizenden mensen

FOTOGRAF: NEIL FOIBERG

door heel het land naar de geboortestad van hun voorouders moesten reizen.

Jozef en Maria moesten zich op een lange, moeizame reis naar het zuiden, naar Betlehem begeven. Onze Schriften bevatten slechts een zeer summiere beschrijving van die tocht:

‘Ook Jozef trok op van Galilea, uit de stad Nazaret, naar Judea, naar de stad van David, die Betlehem heet, omdat hij uit het huis en het geslacht van David was, om zich te laten inschrijven met Maria, zijn ondertrouwde vrouw, welke zwanger was’ (Lucas 2:4–5).

De woestijn van Judea met de Olijfberg aan de horizon (*links*). De afstand van Jericho naar Jeruzalem is 37 kilometer – en een moeizame klim van 1070 meter. Later vastte Jezus veertig dagen en nachten in deze wildernis.

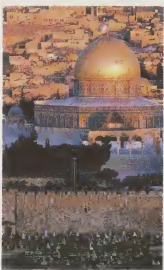
Keltische bronnen in de woestijn van Judea (*rechtsboven*). Wellicht hebben Jozef en Maria in deze troosteloze wildernis halt gehouden om zich aan een dergelijke bron te laven.

Het tempelterrein (*middenrechts*). Een mohammedaans heiligdom, de Ratskoepelmoskee, bevindt zich nu op de plek waar Herodes destijds de tempel liet herbouwen. Jozef en Maria zijn op weg naar Betlehem door Jeruzalem gereisd.

Een reusachtige trap die vanuit het zuiden naar de tempel voert (*rechtsonder*). Vijf à zes weken na Jezus' geboorte brachten Jozef en Maria Jezus naar de tempel voor een zegen. Later heeft Jezus de mensen misschien onderricht op deze trap.

FOTOGRAF: NEIL FOIBERG

FOTOGRAF: NEIL FOIBERG

FOTOGRAF: DENIS WALGH

Er waren twee routes om van Nazaret naar Betlehem te reizen. De ene voerde naar het zuiden over de vlakke van Jizreël heen en vervolgens door de heuvels van Samaria naar Judea. Hoewel dit de kortste route was, zijn er twee redenen waarom Jozef en Maria die waarschijnlijk niet genomen hebben: ze is vermoeiend vanwege het grote hoogteverschil, en de reizigers werden over Samaritaans grondgebied gevoerd, terwijl 'Joden niet omgingen met Samaritanen' (zie Johannes 4:9).

Vermoedelijk hebben Jozef en Maria de andere route genomen die hen in zuidoostelijke richting over de vlakke van Jizreël voerde naar het Jordaandal, vervolgens naar Jericho – een vrijwel vlak of enigszins dalend traject – en ten slotte door de woestijn van Judea via Jeruzalem naar Betlehem.

Om te ervaren hoe die twee routes zijn, heb ik beide onlangs te voet afgelegd. Ze zijn allebei een kleine 150 km lang. Een gemiddeld tempo, zelfs met een kameel of ezel, is ongeveer 5 km per uur. Een reiziger kan dus doorgaans 27 à 38 kilometer per dag afleggen. Ik legde beide routes af in ongeveer 30 uur – vijf dagen lang 27 à 32 km per dag.

In dat tempo zouden Jozef en Maria er minstens vier à vijf dagen over hebben gedaan. We vragen ons af waar zij overnachtten, waar en met wie zij onderweg hun tent opsloegen. Het zou voor iedereen een vermoeiende reis zijn geweest, maar in het bijzonder voor een hoogzwangere vrouw. Het was nog maar vroeg in het voorjaar, waardoor het in de hoger gelegen gebieden 's nachts heel koud kon zijn. Maar in het Jordaandal, dat onder de zeespiegel ligt, moet de temperatuur heel aangenaam zijn geweest.

De laatste etappe van de reis was de moeilijkste. Jericho is de laagst gelegen stad op aarde, terwijl Jeruzalem en Betlehem hoog in de heuvels liggen. Van Jericho door de woestijn naar Betlehem houdt een stijging in van 1070 meter. Maria zal volkomen uitgeput zijn geweest, zodat Jozef er veel aan gelegen was een geriefelijke kamer in de herberg te vinden.

Ten einde raad zullen zij genoeg hebben moeten nemen met een kalkstenen grot die als stal werd gebruikt. De Basiliek der Geboorte in Betlehem, de oudste kerk van het christendom, is boven een dergelijke grot gebouwd.

Vele christenen aanvaardden die grot als de plek waar Jezus inderdaad geboren is.

Op die heilige nacht verkondigde een engel aan de herders in de velden bij Betlehem dat de geboorte had plaatsgevonden: 'U is heden de Heiland geboren, namelijk Christus, de Here, in de stad van David' (Lucas 2:11).

De aankondiging van een Heiland zal de herders, of anderen uit Judea, niet hebben verrast, daar zij reikhalzend uitkeken naar een Redder om hen te verlossen van de Romeinse onderdrukking. De aankondiging van een Christus zou hen evenmin hebben verrast. Het Griekse woord voor *Christus* is volkomen gelijk aan het Hebreeuwse woord voor *Messias*, hetgeen 'de Gezalfde' betekent. De Joden hadden al lang op hun Messias gewacht.

Maar het woord *Here* zal de herders misschien stof tot nadenken hebben gegeven. *Here* was een titel voor Jehova, de Schepper, Hij die Mozes de wet had gegeven op de berg Sinai, de God die aanbeden werd in de tempel, nog geen 10 kilometer daarvandaan.

De grote Jehova was geboren als kindje in Betlehem. □

Een grot in Betlehem die benut wordt als dierenverblijf. Wij kunnen ons nauwelijks eenvoudiger omstandigheden indenken voor de geboorte van de Zoon van God en de Schepper van de wereld.

EEN GEWELDIGE KERST- BOODSCHAP

Alma J. Yates

Het was een prima boodschap, jongen,' riep Joost me na toen ik uit zijn oeroude, legergroene Volkswagen klom en mijn jas steviger om mij heen trok om de ijzige kou van de winteravond te weren. Joost staarde in het niets van de donkere straat, zijn ruwe, eeltige knuisten, permanent zwart van de smeerolie, om het stuur geklemd. Ik kon er nooit achter komen wat Joost nou eigenlijk dacht. Al zijn geheimen lagen opgesloten achter het brede, verweerde gezicht, met daarboven het grijzende stekelhaar.

Hij schudde zijn hoofd en mompelde: 'Ik zou de Schriften even goed willen kennen als jij, jongen. Maar,' voegde hij er gelaten aan toe, 'daar is het nu wel te laat voor.' Hij schraapte zijn keel en zei met een hese lach: 'Ik kan je plenty vertellen over diesels – ik heb er tenslotte vijftig jaar mee gewerkt – maar de Bijbel en al dat soort zaken, daar heb ik nooit veel tijd voor gehad. Ja,' voegde hij eraan toe met een zucht, 'het was een geweldige boodschap.'

Ik kuchte nerveus achter mijn vuist en mompelde een afscheidsgroet. Ik wist nooit veel te zeggen tegen Joost. Ik had hem mijn leven lang gekend – althans, hij woonde in dezelfde straat – maar ik voelde me nog steeds niet op mijn gemak bij hem.

Ik sloeg het portier dicht en liep het tuinpad op. Ik zag dat de buitenlamp door een sneeuwwaas omgeven was, trok mijn hoofd nog verder in mijn opstaande kraag en zette mij schrap tegen de winterse aanval.

'Hé, Daniël, ben je er weer,' klonk mijn vaders begroeting. Ik deed mijn jas uit en schudde de smeltende sneeuw eraf. 'Hoe is 't gegaan, jongen?'

Ik trok mijn schouders op. 'Ach, net zoals altijd,' momperde ik, liet me vallen op de bank en sloot mijn ogen.

'Hoe gaat het met zuster Rademakers?'

'Volgens haar veel beter. Ze kan zich nu in ieder geval verplaatsen met haar looprek.' Het was een poosje stil, waarna ik, evenzeer tegen mezelf als tegen mijn vader, zei: 'Nou ja, huisonderwijs samen met Joost heeft één groot voordeel: als hij niet op zijn praatstoel zit – en wanneer eigenlijk wél – kunnen we alle drie de weduwen in een halfuur bezoeken. Dat moet wel een record zijn.'

FOTOGRAFEN: STEVE BUNDRISON EN JED CLARK. MET GEBRUIK VAN MOORELEN

Ik hoorde een geritsel en deed mijn ogen open. Mijn vader had de krant op zijn schoot laten vallen en staarde mij aan. 'Mankeert er iets aan Joost?'

Ik slaakte een diepe zucht. 'Ach, vermoedelijk niks. Dat wil zeggen,' voegde ik er sarcastisch aan toe, 'als je 't niet erg vindt om werkelijk alles zelf te doen. Hij komt niet verder dan iedere tweede woensdag van de maand voorrijden en toeteren. Sommige dingen veranderen nooit: onder andere Joosts toeteren. Afspraken worden niet gemaakt. We moeten allemaal maar weten dat hij komt. Maar de rest komt allemaal op mij neer. Ik voer het gesprek, ik geef de les, ik doe alles.'

'Pa, waarom gaat Joost eigenlijk op huisonderwijs?' vroeg ik, plotseling nieuwsgierig.

'Hoezo?'

Ik haalde mijn schouders op en ging verzitten. 'Nou ja, vanaf het moment, nu drie maanden geleden, dat de bisschop mij Joost als huisonderwijscollega gaf, heb ik me afgevraagd waarom hij eigenlijk meegaat. Ging hij vroeger naar de kerk?'

Mijn vader liet zijn krant op de grond zakken. 'Zo nu en dan, ja. Voor zijn vrouw, Tilly, die een hersenbloeding kreeg. Maar ook toen scheen hij zich meer op zijn gemak te voelen in zijn garage, gekleed in een smerige werkbreek en tot zijn ellebogen in het smeer.'

'Nou, dat geloof ik

graag,' antwoordde ik met een grijns. 'Hij ruikt altijd naar een oude automotor en zijn handen zijn niet meer schoon te krijgen.' Ik aarzelde even. 'Joost rookt, hè?'

Pa keek me aan en haalde zijn schouders op. 'Ik heb 't hem nooit zien doen.'

'Dat hoef je helemaal niet te zien. Die gele nicotinevlekken op zijn vingers zeggen 't al. En daarbij zuigt hij op die afschuwelijke groene dropjes om de tabakslucht te camoufleren. Daarom begrijp ik er niets van dat bisschop De Haan hem op huisonderwijs laat gaan.'

'Die drie weduwen klagen anders nooit over Joost,' zei mijn vader.

'Maar een huisonderwijzer moet notabene een voorbeeld zijn. En zeg nou niet dat dit mijn kans is om Joost naar de kerk te krijgen. We weten allebei dat dat nooit zal gebeuren.'

'Kennelijk weet de Heer dat Joost op die plaats enig goed kan doen,' zei mijn vader somber.

'Enig goed kan doen? Maar hij is volslagen inactief!'

'J kunt iets leren van Joost.'

'Ik wil geen dieselmonteur worden.'

'Misschien kun je iets leren over het evangelie.'

'Van Joost?' reageerde ik ongelovig. 'Ik durf te wedden dat hij nog nooit in de Schriften heeft gelezen!'

'Volgens mij ken je Joost niet. Wanneer hij voor de Heer komt te staan, betwijfel ik of Hij aandacht zal schenken aan zijn vette handen en gele

vingers.' Vader schraapte zijn keel en ging over op een ander onderwerp. 'Zie je kans om morgen nog een keertje kranten te bezorgen voor je broer? Hij is nog steeds niet van zijn keelpijn af, laat staan zijn hoest.'

De volgende morgen was ik even voor vijven al op de krantenbunfels in de auto te laden. In de loop van de nacht had het opgehouden met sneeuwen en nu lag de wereld bedolven onder een dikke, witte deken. Ik wierp een blik op de oprit en vroeg me af of ik eerst sneeuw moest ruimen. Terwijl ik op mijn gevoelloze vingers blies en de sneeuw van mijn laarzen afstampte, besloot ik dat er geen tijd voor was. Het zou me best lukken om weg te komen zonder te blijven steken.

Mijn eerste stopplaats was bij zuster Rademakers. Bij de meeste mensen deed ik geen moeite om de krant helemaal af te halen te bezorgen. Ik smeed hem gewoon in de richting van de veranda. Maar bij zuster Rademakers maakte ik een uitzondering omdat zij zo moeilijk ter been was. Ik rukte een krant van de achterbank af, stapte uit en rende op het huis af. Met grote ogen bleef ik staan kijken naar het pad en de trap naar de veranda. Alles was helemaal schoongeveegd. Ik keek even op mijn horloge – kwart over vijf. 'Tjonge, iemand is vanochtend wel heel erg vroeg opgestaan,' mompelde ik terwijl ik het schone pad opliep en de krant achter de dubbele deur neerlegde. Misschien kan zuster Rademakers met dat

looprek toch beter uit de voeten dan ik had verwacht, dacht ik met een grijns.

'Dat was vlug,' riep mijn vader toen ik anderhalf uur later het huis binnenviel om te ontsnappen aan de kou. Hij stond zich net in zijn jas te hijsen en stopte vlug nog wat papieren in zijn akten tas voor hij de deur uitging naar zijn werk.

'Er ligt een verschrikkelijk pak sneeuw, Pa,' merkte ik op. 'Er is wel 10 cm bijgekomen in de nacht.'

'Je hebt dus het tuinpad en de oprit schoongeveegd,' grapte mijn vader.

'Had je soms gewild dat ik om drie uur al opstond?' grijnsde ik terug. 'Ik bof nog dat 't me gelukt is alle kranten te bezorgen. Overigens was iemand anders wel héél vroeg op: bij zuster Rademakers was de sneeuw al geruimd.'

Vader glimlachte. 'En bij zuster Hendriks en zuster Bleeker?'

'Pa, ik was kranten aan 't bezorgen, geen huisonderwijs aan 't doen. Die twee liggen niet op mijn route.'

De volgende dinsdag, een week voor kerst, was ik me op mijn slaapkamer aan 't klaarmaken voor een jong-volwassenenfeestje. We zouden eerst langs de deuren kerstliedjes zingen en daarna bij Tanja Helders verder vieren met lekkers en spelletjes. Net toen ik mijn dikste sokken aantrok en mijn voeten in mijn laarzen wurdde, hoorde ik buiten getoeter. Ik schonk er geen aandacht aan totdat mijn moeder naar boven riep: 'Daniël, heb je vanavond huisonderwijs?'

'Nee, Ma. De jong-volwassenen

gaan kerstliedjes zingen. En daarna hebben we een feestje.'

'O ja? Maar volgens mij staat Joost voor de deur.'

'Joost?' riep ik ongelovig terwijl ik de trap afliep. 'We hebben ons huisonderwijs voor deze maand al gedaan. Weet u zeker dat hij 't is?'

'Dat is toch zijn zwarte bestelwagen?'

Ik veegde de condens van het keukenraam en tuurde naar buiten. Ja, het was 'm echt. Zijn legergroene Volkswagen uit de jaren zestig was oud, maar zijn zwarte bestelwagen uit de jaren vijftig was werkelijk antiek. 'Als iemand denkt dat ik vanavond met hem meega...' Woest keek ik weer uit het raam. 'Wat denkt ie wel? Dat ik niet anders te doen heb dan wachten tot hij...?'

'Daniël,' viel mijn moeder mij in de rede, 'je weet geneeens wat hij wil.'

'Ma, ik ben al haast te laat!'

'Zeg hem dat dan. Hij zal best begrijpen dat je andere plannen hebt.'

Mopperend begaf ik me in mijn hemdsmouwen naar buiten in de ijzige kou en liep op een drafje naar de bestelwagen. Joost deed het portier open en leunde over de passagiersstoel heen om mij te spreken.

'Hadden we dan een afspraak voor vanavond?' vroeg ik voordat hij aan 't woord kon komen. Ik sloeg met mijn armen en stampte met mijn voeten tegen de vrieskou.

'Volgende week is het kerst,' was Joosts simpele verklaring terwijl hij

over de stoppels van zijn kin wreef. 'Ik heb het een en ander voor de dames,' voegde hij eraan toe. 'Heb je zin om mee te gaan?'

'Ik heb een jong-volwassenenfeestje. Ik wist niet dat we voor vanavond iets op het programma hadden staan.'

'Het hoeft niet zo lang te duren,' zei Joost. 'Maar je moet wel een jas aandoen,' grinnikte hij. 'De verwarming in deze oude kar is niet veel soeps. Maar ik moest 'm wel gebruiken.' Hij gebaarde met zijn hoofd naar achteren. 'Ik heb iets bij me voor Vera Rademakers.'

Ik wierp een blik achterin de bestelwagen.

Er lag een groot voorwerp onder een versleten dekzeil.

'Ik zorg wel dat je op tijd terug bent voor je feestje,' voegde Joost eraan toe toen hij mijn aarzelende merkte.

'Hadden jullie inderdaad een afspraak?' vroeg mijn moeder toen ik de voordeur met een klap dichtdeed en mijn jas pakte.

'Nee,' zuchtte ik, 'maar dat maakt voor Joost geen verschil. Tot overmaat van ramp vries ik waarschijnlijk dood in dat ouwe wrak van hem. Er is geen verwarming en het portier aan mijn kant kan niet dicht. Verderie! Dat dat nou net vanavond moet!'

Joost en ik zeiden geen woord tegen elkaar onder de rit naar het huis van zuster Bleeker. En zoals ik al had verwacht, werd ik haast bevangen door de kou.

Toen wij voor het huis stonden, haalde Joost een grote papieren zak van onder zijn stoel vandaan. We stapten uit en liepen het pad op naar de voordeur. Ik had nauwelijks aangeklopt toen de deur openvloog. Het duurde heel even voordat zuster Bleeker zag wie ze voor zich had, maar toen kwam er een brede lach op haar gezicht. Ze duwde de dubbele deur open en riep ons vrolijk toe: 'Ik vroeg me al af of jullie vanavond zouden komen. Kom maar vlug binnen.'

We namen plaats op ons vertrouwde plekje op de versleten bank met de gehaakte sprei. Voor zuster Bleeker zich in haar eigen stoel kon laten zakken, stak Joost haar de papieren zak toe en zei, een beetje opgelaten: 'Hierzo. Wat walnoten van mijn eigen boom.'

'O, Joost, dankjewel. Ik heb de laatste vorige maand opgemaakt. Ik ben er het hele jaar zuinig op en bewaar ze in de diepvries om ze vers te houden.'

'Ik heb ze gelijk maar gepeld en schoongemaakt,' voegde Joost eraan toe terwijl hij met neergeslagen ogen zijn ruwe handen bekeek en erin wreef, wat een droog, schurend geluid gaf. Ik bekeek zijn handen een paar tellen lang en dacht aan de huisonderwijsboodschap die ik de maand daarvoor had gebracht. Hoewel het woord van wijsheid maar een klein onderdeel van die boodschap van het Eerste Presidium was geweest, had

ik er behoorlijk de nadruk op gelegd. Dat was nergens voor nodig geweest, zeker niet voor die zusters. Het was kennelijk een gemene poging geweest om Joost een steek onder water te geven.

'Maar, Joost,' riep zuster Bleeker uit, zodat ik er weer helemaal bij was, 'er moet hier wel twee kilo gepelde noten zijn, als 't niet meer is!'

Joost haalde verlegen zijn schouders op en trok aan zijn neus.

'Je moet er wel uren aan gewerkt hebben,' zei ze. 'Ik ben je echt heel erg dankbaar.'

Joost was niet iemand die gemakkelijk lof of complimentjes ontving. Zodra de aandacht op hem was gericht, werd hij nerveus en verlegen en wist hij niets meer te zeggen. Zijn enige uitweg was dan om vlug een ander naar voren te schuiven. Hij trok zijn grote, rode zakdoek te voorschijn,

snoot zijn neus en kondigde tot mijn grote verrassing aan: 'De jongen heeft een kerstboodschap voor je.'

Geschrokken wierp ik een blik in Joosts richting, die zijn handen over zijn broek liet glijden en met zijn rechervoet op de grond tikte. Ik wilde tegensputeren, maar iedere vorm van protest zou op dat moment zinloos zijn geweest. Zonder enige voorbereiding leek me het kerstverhaal de enige mogelijke boodschap.

Toen ik klaar was met mijn hakkelige verhaal, onvolledig en verhaspeld, wachtte ik met een vuurrood, gebogen hoofd af. Joost kwam moeizaam over-eind en zei: 'Dat was een prima kerstboodschap, jongen.' Hij kuchte even en voegde eraantoe: 'En nu kan hij ook een gebed uitspreken voor we weer opstappen.'

Zuster Ballard knikte instemmend en ik bad. Toen we de kamer uitliepen, bleef Joost plotseling staan bij zuster Bleeker houtkachel en vroeg: 'Hebben de diakenen eraan gedacht je hout te brengen?' Ze knikte met een glimlach. 'Gekloofd en al?'

Zuster Bleeker aarzelde even. 'Ach, dat kan ik zelf wel.'

'Hoezo, hebben ze 't niet gekloofd?' barstte Joost uit.

'Maak je niet druk, Joost. Ik red 't wel. Ik gebruik die kachel toch niet zo dikwijls. Bisschop De

Haan zegt altijd dat ik me niet met dat ding moet bezighouden en gewoon de verwarming aan moet zetten. Gewoonlijk doe ik dat ook, maar als 't ècht koud is, vind ik het heerlijk om mijn voeten bij de kachel te warmen...'

'Maar ze hebben 't hout dus niet gekloofd?'

'Ach, de buurjongen komt welens...'

'De jongen en ik zullen het hout kloven,' onderbrak Joost weer. 'Mijn bijl ligt in de wagen als hij die van jou mag gebruiken.'

Ik kon mijn oren niet geloven! Joost bood notabene aan om hout te kloven! Nu! Terwijl ik mijn goeie goed aan had. En op die manier, zou ik 't helemaal niet redden om met de anderen mee te kunnen gaan. Maar Joost was al halverwege zijn wagen.

Even later stonden we in zuster Bleeker achtertuin hout te kloven bij het zwakke schijnsel van een gloeiende spijker op de achterveranda.

'Wat heeft ze nou aan een zak noten?' mompelde Joost terwijl hij woest op het hout aanviel met zijn bijl. 'Een zak noten houdt haar toch niet warm? Ik had 't niet mogen vergeten. Gewoonlijk doe ik dat ook niet, jongen. Gewoonlijk trek ik alles goed na. Ik wist dat er iets niet klopte, maar wat precies, dat wist ik niet. En toen zag ik die koude kachel. Meestal brandt ie zachtjes. Da's toch niet teveel gevraagd, wel? Er moet voor die weduwen gezorgd worden. Een zak noten en al dat gepraat over engelen en henders en kribbetjes is allemaal best, maar op koude avonden wil Marta Bleeker wat hout voor haar kachel.'

Ik liet mijn bijl zakken en staarde Joost aan. Ik dacht niet meer aan mijn nette kleren, mijn koude handen of natte voeten. Ik bekeek hem aan-

dachtig, deze keer zonder te letten op zijn ruwe, eeltige handen met de nicotinevlekken. Toen ik met het kloven verderging, leek het kerstfeestje helemaal niet zo belangrijk meer.

Een halfuurtje later lag het hout keurig opgestapeld bij de keukendeur. Bij ons vertrek kreeg zuster Bleeker de waarschuwing: 'Denk eraan, geen hout zelf kloven. Er zijn anderen die dat kunnen en horen te doen.'

Vervolgens reden we naar het huis van zuster Hendriks. Het was alsof ze ons al opwachtte, want de deur ging open zodra we hadden aangebeld. Met een vrolijk gezicht pakte ze mijn arm en trok me naar binnen. 'Ik wist wel dat jullie vanavond zouden komen,' lachte ze Joost toe terwijl ze hem enthousiast de hand schudde en ons voorging naar de woonkamer. 'Ik heb zelfs warme chocola en vruchtencake klaarstaan.'

'Dit is voor u,' zei Joost en stak haar de zak walnoten toe.

'O, Joost,' riep ze vertederd terwijl ze de zak aannam, openmaakte en erin keek. 'Je vergeet 't ook nooit, hè?'

Joosts zenuwen speelden hem weer parten, dus wees hij naar mij met zijn duim en zei met een schorre stem: 'De jongen heeft een kerstboodschap en dan gaan we weer verder. Hij moet naar een feestje.'

Ons laatste bezoek was aan zuster Rademakers. De deur ging open voor ik zelfs maar de kans kreeg om aan te bellen. We werden met een brede lach welkom geheten, waarna zuster Rade-

makers ons, zich moeizaam voortbewegend achter haar looprek, voorging naar de woonkamer. Weer werd het ritueel met de zak walnoten opgevoerd. Vervolgens spraken Joost en zuster Rademakers over het weer, over haar nieuwe achterkleinzoon en de deplorabele toestand van de voetpaden in de omgeving. Ik was bezig in gedachten het kerstverhaal door te nemen om van wal te kunnen steken zodra Joost me de kans gaf.

Plotseling stond Joost op en zei, met neergeslagen ogen: 'Ik heb een kleinigheid voor u.' Hij wierp een blik op mij en vroeg: 'Wil je even helpen, jongen? Dan kun je de deur voor me openhouden.'

Joost liep naar zijn bestelwagen, verwijderde het dekzeil, haalde het voorwerp van de wagen af en droeg het naar de voordeur. Waggeleend liep hij het huis binnen met een enorme eikenhouten schommelstoel, met de hand vervaardigd en gepolijst tot het toppunt van perfectie. Midden in de kamer zette hij de stoel voorzichtig neer, deed een stap terug en glimlachte met gerechtvaardigde trots. Zuster

Rademakers kon alleen maar staren, helemaal sprakeloos. Ze keek eerst naar de stoel, toen naar Joost, en ten slotte weer naar de stoel.

‘Toen je ouwe stoel in het voorjaar kapotging,’ legde Joost haperend uit, ‘besloot ik een nieuwe voor je te maken. Vroeger deed ik niet anders. Mijn vader was timmerman, weet je. Maar deze stoel is niet kapot te krijgen, niet zoals die dingen die je in de winkel koopt.’

Joost was uitgesproken. Zijn glimlach verdween, de woorden stoken in zijn keel en hij liet zich naast mij op de bank vallen.

Langzaam kwam zuster Rademakers overeind om zich moeizaam naar de schommelstoel te begeven. Ze streekte het glimmende, gladde hout met haar vingertoppen en duwde tegen de hoge rugleuning. Meteen begon de stoel ritmisch te schommelen. Voorzichtig liet ze haar broze lichaam in de stoel zakken en legde haar grijze hoofd tegen de solide rugleuning. Even bleef ze heel stil zitten. Toen zette ze de stoel heel zachtjes in beweging. Onder het schommelen plooiden haar lippen zich tot een glimlach en welden er grote tranen op in haar ogen. ‘O, Joost,’ fluisterde ze, ‘dankjewel. Ik miste mijn oude stoel heel erg. Maar deze,’ voegde zij eraan toe, ‘zou de oude in de schaduw stellen.’

Joost kuchte en kwam plotseling met de mededeling: ‘De jongen hier heeft een korte kerstboodschap voor je.’

‘Laten we eerst bidden,’ stelde zuster Rademakers voor.

‘Dat kan ie ook,’ antwoordde Joost. ‘Ja, maar vanavond doe ik ‘t,’ zei zuster Rademakers zachtjes.

Alle drie bogen we ons hoofd. Terwijl zuster Rademakers bad, begreep ik waarom Joost de Rooij nooit was ontheven als huisonderwijzer.

‘En, Hemelse Vader,’ bad zuster Rademakers, ‘ik ben u zo dankbaar voor Joost en al zijn goede zorgen. Ik dank u voor alle keren dat hij sneeuw voor me heeft geruimd, de herfstbladeren bijeen heeft geharkt, het onkruid uit mijn tuin heeft verwijderd en in al mijn behoeften heeft voorzien. Hij is echt een werktuig in uw handen geweest. O, Vader in de hemel, wilt u deze geweldige man alstublieft zegenen en bewaren.’

Zodra er ‘amen’ was gezegd, zei Joost nerveus: ‘De jongen heeft een geweldige boodschap voor je.’

Het duurde even voor ik kon spreken. De brok in mijn keel was zo groot als een vuist, maar dat was geneens het eigenlijke beletsel. Mijn hoofd was helemaal leeg. Ik, die gedacht had de Schriften zo goed te kennen – zeker in vergelijking met iemand als Joost de Rooij – kon me niets herinneren, zelfs niet het kerstverhaal, althans, niet goed genoeg om het gelijk even te vertellen. Wat wel bij me opkwam, was een hele vreemde gelijkenis, die volgens mij geneens iets met kerst te maken had.

Ik likte mijn lippen en veegde mijn handen af aan mijn broekspijpen. ‘Ik, uh, wil u vertellen wat het kerstfeest voor mij betekent,’ begon ik hakkelig.

‘Ten minste, wat het vanavond betekent.’ Ik keek omlaag naar mijn handen.

Ze waren schoon, met keurig geknipte nagels. Er zat geen eelt op. ‘Twee mannen gingen naar de tempel om te bidden, de één een Farizeeër, de ander een tollenaar,’ stak ik van wal.

‘De Farizeeër was goed verzorgd en ontwikkeld en overtuigd van zijn eigen wijsheid. De tollenaar was een arbeider met vuile, eeltige handen. Ze gingen allebei naar de tempel om te bidden, en de Farizeeër...’ (Zie Lucas 18:10–14.)

Toen we weer voor mijn huis stonden, zei Joost, met zijn handen om het stuur geklemd en starend in de duisternis voorbij de felle lichtbundels van de koplampen: ‘Het was een geweldige boodschap, jongen. Maar dat stuk van het kerstverhaal dat je bij zuster Rademakers hebt verteld – je weet wel, met die twee knapen die naar de tempel gaan – dat heb ik volgens mij nog nooit gehoord.’

‘Ik weet geneens of ik het wel goed begrijp. Maar ja, zo gaat het wanneer je meer op dieselmotoren studeert dan op de Schriften.’

‘O, maar je kent de Schriften wel, Joost,’ antwoordde ik rustig. Ik wendde me naar hem toe en stak mijn hand uit. Ik had Joost welens meer de hand geschud, maar alleen wanneer hij eerst de zijne aanbood. ‘Dank je, Joost,’ zei ik met een schorre stem en zonder zijn ruwe hand los te laten. ‘Dankjewel voor je boodschap. Het was een geweldige boodschap.’ □

Antonio Allegri da Correggio (1494–1534), *De heilige nacht*.

'En [Maria] baarde haar eerstgeboren zoon en wikkelde Hem in doeken en legde Hem in een kribbe' (Lucas 2:7).

'En de engel zeide tot hen: Weest niet
bevreesd, want zie, ik verkondig u grote
blijdschap, die heel het volk zal ten deel vallen:
U is heden de Heiland geboren, namelijk
Christus, de Here (. . .) En zij gingen haastig
en vonden Maria en Jozef, en het kind liggende
in de kribbe' (Lucas 2:10-11, 16).

